

Läroplan

för

Drumsö lågstadieskola

- godkänd av skolans direktion den 12.05.2004
- ändring behandlad av skolans direktion 31.5.2006, § 19
- ändring behandlad av skolans direktion 31.5.2008
- godkänd av utbildningsnämndens svenska sektion

Innehåll

1.	Utgångspunkt	4
	Värdegrund	
	Språkstrategi	
	Verksamhetsidé	
	Mål för inlärnin g och fostran	
2.	Undervisning	6
	Inlärnin gs- och kunskapssyn	
	Inlärnin gsmiljö	
	Arbets sätt	
	Elevmedverkan	
3.	Undervisningsarrangemang	8
	Timfördelning	
	Språkprogram	
	Skolans prioriteringar	
	Elevantagning	
	Övriga beslut i anslutning till hur undervisningen ordnas	
4.	Elevhandledning	10
	Elevhandledning	
	Lä rarledd handledning	
	Plan för elevens lärande	
5.	Stöd för undervisningen	12
	Stöd undervisning	
	Specialundervisning på deltid	
	Undervisning av elever överförda till specialundervisning	
	Förberedande undervisning	
6.	Stöd för elevens välmående	15
	Elevvård	
	Andra stödåtgärder	

7.	Samarbete som stöd för undervisning och inläring	16
	Samarbete mellan hem och skola	
	Samarbete vid övergång till andra skolstadier	
	Samarbete med närmiljön och andra förvaltningar	
	Samarbete med arbetslivet	
	Internationellt samarbete	
8.	Utvärdering	18
	Bedömning av elever	
	Utvärdering av skolans verksamhet	
9.	Målen för och innehållet i undervisningen	21
	Temahelheter och helhetsundervisning	21
	Modersmål och litteratur	26
	Finska A1	35
	Modersmålsinriktad finska A1	40
	Engelska A2	44
	Tyska A2	47
	Matematik	51
	Miljö- och naturkunskap	60
	Biologi och geografi	66
	Fysik och kemi	70
	Evangelisk-luthersk religion	73
	Ortodox religion	79
	Livsåskådningskunskap	85
	Historia	89
	Musik	91
	Bildkonst	95
	Slöjd	101
	Gymnastik	109
10.	Bilagor	
	bilaga 1; enkät om sociala kunskaper och färdigheter	
	bilaga 2; principerna för antagning av elever	
	bilaga 3; elevvården i våra skolor – en handbok	
	bilaga 4; skolans ordningsregler	
	bilaga 5; skolans anti-mobbingsplan	
	bilaga 6; skolans beredskapsplan för krissituationer	
	bilaga 7; skolans samarbetsplan med förskolorna	
	bilaga 8; bedömningskriterier och betygsblanketter	

1. Utgångspunkt

Värdegrund

Skolan vill ge eleverna en stabil och trygg grund för livet. Alla har rätt att utveckla sin inläring och bildning och att växa som människor.

Vi fungerar demokratiskt så att alla kan växa som ansvarsmedvetna samfundsmedlemmar och påverka gemensamma angelägenheter. Vi betonar ansvarskänsla, hänsyn och samarbetsförmåga samt kreativitet och självständigt tänkande. Vi respekterar varandra, vi arbetar för jämlikhet och tar tillsammans ansvar för en vänlig atmosfär, för trygghet och för varandras välbefinnande. Vi tillåter inte någon form av våld, diskriminering eller rasism.

Vi värdesätter den finlandssvenska och hela den finländska kulturen, vars och ens kulturella bakgrund och vi främjar växelverkan mellan olika kulturer. Vi arbetar för hållbar utveckling och vi lär oss ta ansvar för miljön och framtiden.

Språkstrategi

Den svenska skolan är främst avsedd för de svensk- och tvåspråkiga barnen. I samband med antagningen bedömer skolledaren om elevernas språkkunskaper räcker till för skolgång på svenska. Skolan samarbetar med dagvården och förskolan för att kunna stödja barnens skolspråk, samt kommer överens med föräldrarna om hur man gemensamt kan bära ansvaret för barnens språkliga utveckling. En av skolans viktigaste uppgifter är att stärka elevernas svenska så att de i alla sammanhang kan använda språket på modersmålsnivå. Den svenska skolan är en talande, läsande och skrivande skola.

För att utveckla elevernas skolspråk skall skolans arbetsmiljö vara språkstödande i fråga om timfördelning, arbetsmetoder och material. Skolbiblioteket är föremål för särskild omsorg. Skolan samarbetar med dem som erbjuder svensk service och utnyttjar det svenska kulturutbud som staden erbjuder.

Invandrarbarn ges möjlighet att utveckla både skolspråket och det egna modersmålet. Lärarna i den svenska skolan fungerar alltid som språkliga förebilder för eleverna och skolan strävar efter att all personal skall kunna svenska. Språkprogrammet är ett ställningstagande för att stärka alla barns svenska samt de tvåspråkiga och enspråkigt svenska barnens finska.

Verksamhetsidé

Skolans uppgift är att ge eleverna baskunskaper och -färdigheter samt ge dem en möjlighet att

skaffa sig en god allmänbildning. En viktig del av verksamheten är fostran, som både skolan och föräldrarna ansvarar för.

I de lägre årskurserna strävar verksamheten dessutom till att lägga grunden för fortsatt arbete och lärande.

Skolan strävar efter att skapa en atmosfär där man visar hänsyn, tar ansvar och är öppen för olikheter. Verksamheten vill ta till vara och utveckla elevernas upptäckarglädje, kreativitet och samarbetsförmåga samt uppmuntra till självständigt tänkande och en sund självkänsla.

Mål för inläring och fostran

Målet för inläring är elever som tar ansvar för den egna inläringen och det egna arbetet. I skolan betonas speciellt modersmål samt matematik.

Målet för fostran baserar sig på resultat från enkäten om vilka sociala kunskaper och färdigheter föräldrarna önskar att barnen skulle ha utvecklat under sin lågstadietid (se bilaga 1).

I skolan arbetar vi för att skapa en atmosfär där respekt, högaktning och tolerans för varandra är en del av vardagen. Vi uppskattar ett allmänt gott uppförande innefattande ett vårdat språk, ett gott bordsskick samt artighet. I skolan jobbar vi för att eleverna skall lära sig ta hänsyn, respektera och acceptera varandra samt lösa konflikter utan våld och också svara för följderna av det egna beteendet om man gjort något fel. Vi önskar att eleverna vågar säga sin åsikt självständigt samt är kapabla att fatta egna beslut. Detta hoppas vi resulterar i elever med en god och sund självkänsla och ett gott självförtroende.

2. Undervisning

Inlärnings- och kunskapsyn

Lärandet ses som en individuell och social process under vilken färdigheter och kunskaper byggs upp och förändras samtidigt som eleven tillägnar sig intryck av den omgivande kulturen.

Lärandet är en målmedveten studieprocess som äger rum i olika situationer, både självständigt och tillsammans med andra. Lärandet handlar om att inhämta nya erfarenheter och ny kunskap och att tillägna sig inlärnings- och arbetssätt för ett livslångt lärande.

Lärandet skall vara en aktiv och målinriktad verksamhet, där eleverna utgående från sina tidigare kunskaper och erfarenheter bearbetar och tolkar det de skall lära sig. Principerna för lärandet är de samma för alla, men den individuella inläringen är beroende av elevens tidigare kunskaper, motivation och inlärnings- och arbetsmetoder. Inläringen stöds genom en process som sker i social samverkan. Lärandet är i alla sina former aktiv och målinriktad.

Inlärmingsmiljö

Med den pedagogiska miljön avses undervisningsmiljön i sin helhet. Inläringen är situationsbunden och därför beroende av en mångsidigt skapad pedagogisk miljö. Hit hör människorna, den konstruerade miljön och naturen. Till skolmiljön hör skolhuset, läromedlen och närmiljön (trafik). Kontakten till den finskspråkiga närmiljön får en naturlig start genom att den finska lågstadieskolan Pajalahden ala-aste är inrymd i samma skolbyggnad.

Den pedagogiska miljön bör såväl i fysisk som i psykisk bemärkelse vara trygg och trivsam och stöda elevens hälsa. Den utformas så att den stöder elevens utveckling och mognad och bör vara estetiskt tilltalande. Studielokalerna och redskapen skall kunna användas flexibelt så att de inspirerar till användning av mångsidiga undervisningsmetoder och arbetssätt. Arbetsmaterial och bibliotek står till elevens förfogande så att inläringen kan ske aktivt och självständigt. I den pedagogiska miljön ingår utrustning som stöder eleven till att bli hemmastadd i det moderna informationssamhället.

Elevens inlärningsmotivation, nyfikenhet, aktivitet, självständighet och kreativitet stöds av den pedagogiska miljön. Den stöder även en växelverkan mellan eleverna, läraren och hemmen. Målet är en öppen och positiv atmosfär för vilken ansvaret ligger såväl hos eleven, läraren som hemmen.

Skolans sätt att fungera har en stor inverkan på den pedagogiska miljön. Målet är att rutinerna byggs upp så att de konsekvent stöder skolan i utbildningsarbetet och fostran. Till skolkulturen hör skolans regler, handlings- och beteendemodeller samt värderingar och kriterier för ett gott skolarbete. Vid fester, temadagar och olika evenemang gäller samma skolkultur.

Arbetsätt

I undervisningen används mångsidiga och ämnesspecifika arbetsmetoder som stöder och styr elevens inläring. Arbetsmetoderna ger möjligheter till skapande verksamhet, lek och upplevelser samt kreativt tänkande och problemlösning.

Elevernas olika sätt att lära sig, skillnader i pojkarnas och flickornas utveckling samt individuella skillnader i mognad och bakgrund beaktas. Då undervisningen sker i en sammansatt eller

integrerad klass beaktas de individuella och årskursrelaterade målen. Läraren ansvarar för arbetsmetoderna.

Undervisningen skall vara mångsidig och beakta att inläringen sker utifrån elevernas individuella behov och mognad. Lärarens uppgift är att undervisa och handleda eleverna i deras inläring, både individuellt och i grupp.

Elevernas aktiva inläring nås om arbetssättet

- * stimulerar viljan att lära
- * beaktar att inläringen är en målinriktad process
- * aktiverar till målinriktat arbete
- * främjar utvecklingen av en kunskapsstruktur
- * utvecklar förmågan att erhålla, tillämpa och bedöma kunskap
- * stöder den inläring som sker i kommunikationen mellan eleverna
- * främjar den sociala flexibiliteten och förmågan att samarbeta och ta ansvar både för egen aktivitet och för andras
- * utveckla beredskapen att ta ansvar för, reflektera över och bedöma den egna inläringen och verksamheten
- * hjälper eleven att bli medveten om sin egen inläring och om sina möjligheter att påverka den
- * utvecklar elevens inlärningsstrategier och förmågan att tillämpa dem.

Elevermedverkan

Undervisningen skall förutom att förmedla kunskap göra eleverna hemmastadda i skolan och medvetna om betydelsen av det egna initiativet och ansvaret samt de sociala regler som ett fungerande samarbete förutsätter.

3. *Undervisningsarrangemang*

Timfördelningen

Ämne	Åk 1	Åk 2	Åk 3	Åk 4	Åk 5	Åk 6
Modersmål och litteratur	7	7	6	6	4	4
A1-språk, fi/mofi	-	-	2	2	2	2
Matematik	3	3	4	4	4	4
Miljö- och naturkunskap	2	2	3	3	-	-

Biologi och geografi	-	-	-	-	2	2
Fysik och kemi	-	-	-	-	1	1
Religion/livsåskådningsk.	1	2	1	1	1	2
Historia	-	-	-	-	2	1
Musik	1	1	1	1	2	2
Bildkonst	2	2	2	2	2	2
Slöjd	1	1	2	2	2	2
Gymnastik	2	2	2	2	2	2
Minimi timantal för eleven	19	19	23	23	24	24
Frivilligt A2-språk, en/ty	-	-	-	2	2	2
Sammanlagt timantal	19	20	23	25	26	26

Språkprogram

Enligt nuvarande språkprogram i Helsingfors stad erbjuder skolorna i Tölö distrikt, dit Drumsö lågstadieskola hör, sina elever följande språk:

A1-språk finska eller modersmålsinriktad finska
A2-språk engelska eller tyska

Alla elever läser finska eller modersmålsinriktad finska som A1-språk från och med årskurs 3. A2-språket inleds på årskurs 4.

Skolans prioriteringar

I verksamheten betonas en helhetssyn; läroämnesgränserna överskrids genom integrering och temaundervisning.

I undervisningen prioriteras modersmålet. Litteraturen har en central ställning och betonas i läroplanen för modersmålet. Skolan värnar om att hålla sitt bibliotek välförsett och omfattande genom regelbundna nyanskaffningar, både av enskilda exemplar och klassuppsättningar.

Skolan har även en välutrustad datasal och erbjuder eleverna en grundläggande datorundervisning på alla årskurser i form av datorkunskap, informationssökning och användandet av datorn som arbetsredskap.

Elevantagning

Skolan följer de allmänna principerna för elevantagning från 11.12.2003 (bilaga 2).

Huvudprincipen är att eleven går i skola inom det elevupptagningsområde eleven bor i. Av bilagan framgår kriterier för antagning till en annan skola än närskolan. Dessutom kan elever, som inte tillhör Drumsö lågstadieskolas distrikt, antas ifall syskon finns i skolan från tidigare.

Övriga beslut i anslutning till hur undervisningen anordnas

I sammansatta klasser läses växelkurs i alla andra ämnen utom modersmål och litteratur, matematik samt finska och engelska.

Läsåret är indelat i tre terminer och eleverna utvärderas efter varje termin med en skriftlig rapport i årskurserna 1-4 och med ett terminsbetyg i årskurserna 5-6. Efter avslutat läsår ges läsårsbetyg i samtliga årskurser.

4. Elevhandledning

Elevhandledning

Elevhandledningens uppgift är att stöda elevens tillväxt, utveckling och mognad så att eleven kan förbättra sina studiefärdigheter och sin kompetens i syfte att kunna planera sitt liv.

Med stöd av elevhandledningen fattar eleven beslut om studier och vardagsliv, vilka grundar sig på elevens egen förmåga och egna intressen. Syftet med elevhandledningen är att främja goda resultat i skolarbetet, öka trivseln i skolan och förebygga utslagning. Elevhandledningen främjar även pedagogisk och etnisk jämställdhet samt jämställdhet mellan könen.

Lärarledd handledning

Elevens trygghet vid övergången till annat stadium stöds genom samarbete mellan handledarna, lärarna och hemmen. Samarbetet bör sträcka sig över skol- och skolvågränserna.

Målet är att eleven skall

- * lära sig att bli självständig och ansvarskännande samt utveckla sin självkänedom
- * lära sig samarbets- och interaktionsförmåga
- * lära sig att utveckla sina inlärningsfärdigheter och känna igen sina inlärningssvårigheter samt att söka hjälp för dem
- * lära sig att känna igen olika inlärningsstilar
- * lära sig att utveckla sina studiefärdigheter och förmågan att bedöma sin egen verksamhet
- * få stöd och handledning vid utbildningens olika etappmål
- * lära sig att söka information och skaffa sig färdigheter för att göra planer och val genom att utnyttja informations- och kommunikationsteknologin
- * lära sig att utveckla sin beslutsfattningsförmåga samt att förverkliga och utvärdera sina planer för framtiden
- * lära sig att inhämta information om samhället, arbetslivet och om företagsamhet samt växa in i ett mångkulturellt och internationellt tänkande

Årskurserna 1-2

Elevhandledningens syfte är att stöda elevens studieförframgång, sociala tillväxt och förebygga inlärningssvårigheter. För att trygga att studierna fortlöper utan störningar bör handledningen stöda eleven i att utveckla inlärningsfärdigheter. Eleven bör utveckla ansvarskänsla för skolarbetet, lära sig ett mångsidigt arbetssätt och få vana i att använda olika informationskällor. Under årskurs 1-2 sker elevhandledningen i samband med undervisningen.

Årskurs 3-6

Elevhandledningens uppgift är att handleda eleverna till att bli självständiga och ansvarskännande. De ska handledas vid ämnesval och vid val av studieinriktning. I årskurserna 3-6 inleds yrkes- och arbetslivsorientering.

Handledningens uppgift är att ge eleven färdigheter att skaffa sig information och mångsidiga arbetssätt. Eleven ska få handledning i att samarbeta med och ta hänsyn till andra människor.

Under årskurserna 3-6 genomförs elevhandledningen i samband med undervisningen. Eleverna bör också få individuell handledning som stöd för sina studier, i sina vardagsituationer och i sina val.

Innehåll

- * att fungera i skolan och känna till den grundläggande skolgången och utvärderingen av

- arbetet och resultaten
- * studiefärdigheter
 - * färdigheter att planera och fatta beslut
 - * att använda handlednings- och informationstjänster
 - * självkännedom
 - * jämlikhet i samhället

Plan för elevens lärande

Eleven följer den allmänna läroplanen såvida en individuell läroplan inom ramen för specialundervisningen inte gjorts upp (se kapitel 5: Stöd för undervisningen)

5. Stöd för undervisningen

Stödundervisning

Stödundervisningen är avsedd för elever som tillfälligt blivit efter i inläringen eller har behov av särskilt stöd. Då svårigheterna upptäcks skall de snarast möjligt åtgärdas. Avsikten är att hjälpa eleverna att komma över sina svårigheter och lyckas med sina studier.

Initiativet tas främst av elevens egen lärare, men både elever och föräldrar kan också göra det. Det är oftast den egna läraren som ger stödundervisning. Den ordnas i samråd med vårdnadshavarna som också informeras om hur den sker. Stödundervisningen ges antingen enskilt åt en elev eller i smågrupper och den kan ske antingen under lektionstid eller före eller efter arbetsdagen.

Specialundervisningen på deltid

Specialundervisning på deltid ordnas som parallellundervisning i samband med den övriga undervisningen antingen individuellt eller i smågrupp. Den kan också ordnas direkt före eller efter skoldagen. Undervisningen ges åt elever i alla årskurser och den utgår från den enskilda

elevens behov. Specialläraren arbetar främst med elever som har lindriga tal-, läs-, skriv- och matematiksvårigheter eller inlärningssvårigheter.

Målet med specialundervisningen på deltid är att hitta motiverande arbetssätt och nya strategier för elevernas inläring och på så sätt ge dem bättre möjligheter att gå framåt i sina studier trots deras svårigheter. Elever med särskilda behov skall kunna komma tillrätta med sina svårigheter och tillgodogöra sig grundskolans lärostoff.

Undervisningen planeras i samråd med eleven, vårdnadshavarna, läraren, elevvårdspersonalen och eventuella andra sakkunniga.

Specialläraren

- * träffar alla elever i utbildningsverkets förskolor och i årskurs 1 både i grupp och enskilt
- * gör i förskolan och i årskurs 1 tal- och språkkontroller och efter det vid behov
- * gör en regelbunden utvärdering av elevernas läs- och skrivfärdigheter
- * undersöker och kartlägger elevers inlärningssvårigheter
- * undervisar elever individuellt eller i smågrupp
- * kan delta som kompanjonlärare i klassundervisningen
- * deltar i elevvårdsgruppens arbete
- * deltar i övrigt samarbete kring elever med särskilda behov
- * kan fungera som konsult för elever, föräldrar och lärare då det gäller elevers läs-, skriv-, språk- eller andra inlärningssvårigheter
- * fungerar som kontaktlänk mellan lågstadiet och högstadiet

Undervisning av elever överförda till specialundervisning

Om en elev har stora inlärningssvårigheter kan han eller hon överföras till specialundervisning. Överföringen sker för tre år åt gången, utom för en elev som har förlängd läroplikt, för vilken överföringen sker tillsvidare. Eleven kan då antingen vara integrerad i allmänundervisningen eller undervisas i en specialklass eller på något annat lämpligt ställe. En överförd elev kan läsa ett, några eller alla ämnen enligt en individuell lärokurs och har alltid en individuell plan (IP) för undervisningen. Skolan får en extra resurs för en överförd elev och den skall komma eleven tillgodo på ett ändamålsenligt sätt. Undervisningen för elever överförda till specialundervisningen arrangeras på ett annat sätt än för elever som får specialundervisning på deltid inom allmänundervisningen.

Skolledaren ansvarar för arrangemangen av undervisningen av elever överförda till specialundervisningen och för att den individuella undervisningsplanen görs upp. I årskurserna 1-6 har klassläraren huvudansvaret för att göra upp den individuella undervisningsplanen, i specialklasserna specialklassläraren och i årskurserna 7-9 specialläraren i samråd med klassföreståndaren och ämneslärarna.

En elev överförs till specialundervisningen efter ett beslut av undervisningschefen. Beslutet föregås av diskussioner med eleven själv, vårdnadshavaren, lärarna och elevvårdspersonalen. Initiativet till en överföring kan tas av elevens lärare, skolledaren, vårdnadshavarna eller elevvårdspersonalen. Skolledaren ansvarar för att handlingarna når beslutsfattarna.

Till en anhållan om överföring fogas åtminstone följande handlingar:

- * en utredning över arten av de svårigheter eleven har
- * ett utlåtande av en psykolog, läkare eller socialarbetare
- * ett skriftligt medgivande till överföringen av elevens vårdnadshavare

En överföring till specialundervisningen kan också ske utan vårdnadshavarna medgivande, och i så fall fattas beslutet av utbildningsnämndens svenska sektion.

För en elev som är överförd till specialundervisningen skrivs på betyget en asterisk vid de ämnen som eleven har läst enligt individuell lärokurs. Ett avgångsbetyg enligt individuell lärokurs kan ha konsekvenser för elevens fortsatta studiegång och det är därför viktigt att informera både eleven och vårdnadshavarna om detta.

Ifall en elev har övervunnit sina svårigheter kan han eller hon återföras till allmänundervisningen på motsvarande sätt som överföringen till specialundervisning skedde.

Närmare information om specialundervisningen finns i svenska linjens plan för specialundervisning.

Undervisning av invandrare

Undervisningen för invandrare är främst avsedd för läropliktiga barn som nyligen har anlänt till Finland eller för barn födda av invandrare i Finland. Invandrareleverna undervisas enligt skolans läroplan. De integreras i allmänundervisningen, men har rätt till olika slag av specialarrangemang särskilt i början av sin skolgång. En invandrarelev i har rätt till specialundervisning, elevvård och elevhandledning. En plan för elevens lärande, av vilken de olika stödformerna framgår, görs alltid upp för invandrarelever. Strävan är att inlemma invandrareleverna i skolans allmänundervisning så fort som möjligt.

Kontakten till invandrarelevernas hem är särskilt viktig, och vid behov kan tolk anlitas för att skolan skall kunna hålla kontakten. Vårdnadshavarna hålls informerade om sina barns skolframgång och om hur informationen i skolan sköts.

6. Stöd för elevens välmående

Elevvård (se bilaga 3: Elevvården i våra skolor - En handbok)

Elevvården ingår i skolans verksamhet och är ett stöd för eleverna i fysiskt, psykiskt och socialt hänseende. Dess främsta uppgift är att stödja elevens sunda och balanserade utveckling så att en grogrund för god inläring byggs upp.

Elevvården är en angelägenhet för alla parter i skolan och den består av både klientarbete och frågor som berör hela skolsamfundet. Dess uppgift är att förebygga olika slag av krissituationer och att ta i där problem redan har uppstått. Arbetet gäller frågor som inlärningssvårigheter, mobbning, våld, störande uppträdande, uppföljning av frånvaro, mentalvård, rusmedel och olyckshändelser.

Riktlinjerna för arbetet dras upp i skolans elevvårdsgrupp, som består av psykologen eller kuratorn, hälsovårdaren, någon representant för lärarna och skolans ledare. Gruppen möts regelbundet för att komma överens om arbetsfördelning och praktiska frågor. Utgångspunkten är ett förtroligt samarbete mellan personalen i skolan och eleven och hans vårdnadshavare, men också med sakkunniga utanför skolan. Skolans ledare har huvudansvaret för elevvårdsarbetet.

Andra stödåtgärder

Skolan strävar till att skapa en trygg miljö där alla kan känna samhörighet och känna sig accepterade. Eleverna uppmuntras till ett gott uppförande och till att bygga upp ett förtroendefullt förhållande till varandra och till vuxna. Ett gott samarbete mellan skola och hem eftersträvas.

Skolan vill skapa trygghet genom goda rutiner och ordningsregler (se bil. 4) samt genom att förhindra mobbning (se bil. 5). Umgänges- och toleransfostran, som hör till skolans temahelheter, strävar också till att skapa en tryggare skolmiljö. Till tryggheten bidrar också

hälso- och elevvården samt skolans beredskapsplan för krissituationer (se bil. 6).

För att stödja skolans fostran och undervisning har skolan klubbverksamhet. Klubbarna är frivilliga och anordnas vanligen i samarbete med Hem och Skola r.f. Klubbarna erbjuder mångsidig verksamhet och ger möjlighet till positiv växelverkan mellan vuxna och barn.

7. Samarbete som stöd för undervisning och inläring

Samarbete mellan hem och skola

Samarbetet mellan hemmen och skolan sker genom samverkan mellan eleven, läraren och vårdnadshavarna. Vårdnadshavarna har det huvudsakliga ansvaret för elevens fostran. Skolan har det huvudsakliga ansvaret för att fostra och lära eleven att klara sig i skolsamfundet.

Målet med samarbetet är att befrämja elevens förutsättningar för inläring, att främja trygghet och välbefinnande i skolan. Vid behov skall man kontakta utomstående instanser för att få konsult hjälp. Under skolåret ordnas möten med föräldrarna. Samarbetet övervakas av skolans direktion.

Vårdnadshavarna ges möjlighet att delta i planering och utvärdering av skolans verksamhet. Vårdnadshavarna skall informeras om läroplanen och olika undervisningsarrangemang.

Drumsö Hem och Skola r.f. är en intresseorganisation som värnar om trivseln i skolan och kontakten föräldrar emellan.

Som skolans informationsblad fungerar tidningen Skolposten som utkommer en gång per månad.

Samarbete vid övergången till andra stadier

Skolan uppgör årligen en samarbetsplan med förskolorna i Kvarnberget och i Tärnan (se bil. 7).

Under våren då åk 6 skall övergå till åk 7 arrangeras ett överlåtelsemöte. Till detta möte inbjuds kuratorerna, speciallärarna och studiehandledare från de mottagande skolorna. Information om elever ges av klasslärarna samt skolans elevvårdsteam. Tutorerna informerar om de mottagande skolornas arbetsmetoder.

Samarbete med närmiljön och andra förvaltningar

Skolan samarbetar med samtliga grundskolor inom Tölö distrikt samt med ovannämnda förskolor. Samarbete förekommer också med den finskspråkiga grundskolan på Drumsö, Lauttasaaren ala-aste.

Utöver detta bedriver vi även samarbete med Norra svenska församlingen samt Ungdomscentralen (Klubblokalen).

Samarbete med arbetslivet

Skolans informationsblad Skolposten sponsoreras av det lokala näringslivet på Drumsö.

Internationellt samarbete

Skolan strävar till att upprätthålla kontakter mellan skolor i andra länder. Syftet med fostran till internationellt samarbete är att göra eleverna medvetna om kulturella likheter och olikheter länder emellan.

Detta förverkligas genom integrering enligt den ämnesvisa läroplanen, exempelvis genom e-post, besök och brevväxling.

8. Utvärdering

Bedömning av elever

Syftet med elevbedömningen är att hjälpa eleven att bilda sig en realistisk uppfattning om sitt lärande och om sin utveckling. På detta sätt stöder lärarna elevernas personlighets- utveckling. Målet med bedömningen under studiernas gång är att handleda och sporra eleven i studierna samt att beskriva hur eleven nått de uppställda målen.

Bedömningen är fortlöpande och målinriktad. Bedömningen skall omfatta elevens framsteg på lärandets olika delområden. Målet är att läraren hjälper eleven att bli medveten om hur han/hon lär sig bäst.

Bedömningen är individuell och sanningsenlig. Elevens framsteg, arbete och uppförande bedöms i förhållande till målen i läroplanen och till de uppgjorda profilerna för goda kunskaper. Information om bedömningsgrunderna ges till vårdnadshavare och elev i förväg. På begäran ges i efterhand en utredning av hur principerna har tillämpats i bedömningen.

Bedömning ges med två mellanbetyg samt ett läsårsbetyg. Förutom betygen kan vårdnadshavaren och eleven få information om lärandet under utvecklingssamtal, vid vilka elevens individuella mål diskuteras. Om en elev mitt under pågående läsår flyttar till annan kommun ges ett skiljebetyg.

Bedömningen av arbetet

Bedömningen av arbetet utgör en del av bedömningen av elevens förmåga att lära sig. Den bygger på de mål som har uppställts för arbetet i de olika läroämnena. Bedömningen av arbetet gäller elevens förmåga att planera, reglera, genomföra och analysera sitt arbete. Man skall också beakta hur ansvarsfullt eleven arbetar och om han/hon kan samarbeta med andra elever. Bedömningen av arbetet ingår i bedömningen av läroämnet (se bilaga 8; Bedömningskriterier och betygsblanketter).

Bedömningen under studiernas gång

Under studiernas gång bedöms eleven med förhör och skriftliga prov. Dessa utgör tillsammans med timaktiviteten grunden för bedömningen.

I åk 1-4 ges verbal bedömning. Bedömningen i åk 5-6 baserar sig på sifferbedömning (se bilaga 8; Bedömningskriterier och betygsblanketter).

Ifall en elev går vidare i sina studier enligt ett eget studieprogram, d.v.s. är överförd till specialundervisning, skall man i läroplanen bestämma vilka kunskaper och färdigheter som förutsätts av eleven för att denna skall kunna inleda olika studiehelheter. Man gör då upp en IP för eleven (se bilaga 8; Bedömningskriterier och betygsblanketter).

Bedömningen av uppförandet

Bedömningen av uppförandet gäller elevens sätt att ta hänsyn till andra människor och till sin omgivning, hennes sätt att uppskatta det egna arbetet och andras arbete samt att följa och uppskatta regler. Uppförande bedöms av alla lärare och fastställs på en vitsordskonferens.

Bedömningen av uppförandet specificeras på en separat bilaga till betyget.

Målen och kriterierna för bedömningen av uppförandet baserar sig på skolans värdegrund samt på de mål som ställts upp för elevens fostran (se bilaga 8; Bedömningskriterier och betygsblanketter).

Omständigheter som påverkar bedömningen

Vid elevbedömningen beaktas elevens inlärningssvårigheter och man använder sådana metoder att eleven på bästa sätt kan påvisa sitt kunnande. Bedömningen av en elev som överförs till specialundervisning baserar sig på (IP) d.v.s. planen för individuell undervisning.

Bedömningen av en elev som omfattas av förlängd läroplikt grundar sig på den allmänna läroplanen eller på elevens IP. Vid bedömningen av elev med invandrarbakgrund beaktas elevens bakgrund och språkkunskaper (se bilaga 8; Bedömningskriterier och betygsblanketter).

Elevens självvärdering

En av skolans viktigaste uppgifter är att utveckla elevens förutsättning för självvärdering. Syftet med självvärderingen är att öka elevens självkänedom och att utveckla studieförmågan. Målet är att förstärka elevens självkänsla samt att ge eleven en positiv självbild genom att stärka känslan av delaktighet i inlärningsprocessen.

Eleven lär sig att

- * vara medveten om uppställda mål
- * ställa mål för sina egna studier
- * granska och styra sin egen inlärningsprocess
- * ställa upp mål för både sitt eget arbete och för gemensamt arbete
- * vara medveten om sina framsteg

Eleven ges möjlighet att bedöma sig själv och får respons på självvärderingen under läsårets lopp. Självvärderingen är mångsidig och inriktar sig på olika kompetens- och inlärningsområden.

Profil för goda kunskaper

Som stöd för bedömningen finns det en profil för goda kunskaper i slutet av läroämnesavsnittet i enlighet med direktiven. Dessa finns beskrivna efter kursbeskrivningarna i den ämnesvisa läroplanen. Kriterierna för såväl den verbala bedömningen som för sifferbedömningen beskrivs

separat (se bil. 8; Bedömningskriterier och betygsblanketter)

Betyg

Sifferbetyg är offentliga dokument. De delar av betyget som innehåller uppgifter som hänför sig till den verbala bedömningen av eleven är konfidentiella och överläts endast till eleven och vårdnadshavaren.

Vid Drumsö lågstadieskola används följande betyg:

1. Läsårsbetyg
2. Mellanbetyg
3. Skiljebetyg

Betygen är uppgjorda enligt de direktiv som är givna av Utbildningsstyrelsen (se bilaga 8; Bedömningskriterier och betygsblanketter).

Utvärdering av skolans verksamhet

Utvärdering av skolans verksamhet sker kontinuerligt.

- × Helsingfors stad arrangerar regelbundet återkommande utvärderingsförfrågningar riktade till elevernas vårdnadshavare. Utgående från sammanställningen tar man vara på skolans starka sidor och arbetar för att förbättra det som inte varit så bra.
- × Utvecklingssamtalen är tillfällen då elevernas attityder till skolarbetet diskuteras och dokumenteras. Utvecklingssamtalen kan ses som ypperliga tillfällen för utvärdering av verksamheten inom skolan, sedd ur elevens synvinkel. Eleverna och föräldrarna fyller i egna blanketter, vilka fungerar som diskussionsunderlag.
- × Eleven utvärderar varje avslutad termin
- × Lärarkåren gör en utvärdering av läsåret, denna utvärdering presenteras för skolans direktion
- × Verksamheten utvärderas kontinuerligt på lärarmöten
- × Verksamheten utvärderas även av skolans ledningsgrupp, som sammanträder regelbundet.
- × Rektorn för varje år enskilda samtal med lärarna och assistenterna. Dessa fyller i ett frågeformulär före samtalet.
- × Rektorn har regelbundna utvecklingssamtal med linjedirektören och undervisningschefen vid utbildningsverkets svenska linje.

Temahelheter och helhetsundervisning

Att växa som människa

Målet med temat att växa som människa är att eleven uppskattar sig själv som en unik individ, känner vad som är rätt och fel, utvecklar sig själv som elev och kan verka som medlem i en gemenskap.

Hela läroplanen och verksamheten i skolan är uppbyggd att stödja elevens utveckling och sunda självkänsla. Temat integreras kontinuerligt i all undervisning och fostran i skolan.

Kulturell identitet och internationism

Ett mål med temaområdet är att hjälpa eleven att förstå den finländska och den europeiska kulturidentitetens karaktär. Ett annat mål är att finna sin egen kulturidentitet och att utveckla sin förmåga till växelverkan mellan olika kulturer; och till internationalism. Det övergripande målet är att motverka rasism och bidra till internationell förståelse.

Temat integreras i samtliga läroämnen men särskilt inom modersmål och litteratur, miljö- och naturkunskap samt religion.

Målet är att eleven

- * lär sig känna och uppskatta det egna andliga och materiella kulturarvet och lär sig betrakta den finlandssvenska och finska kulturidentiteten som en del av den nordiska och europeiska kulturen
- * lär sig förstå rötterna och mångsidigheten i den egna kulturen samt att se sin egen generation som den som för kulturarvet vidare
- * bekantar sig med andra kulturer och livsåskådningar och lär sig att fungera i ett mångkulturellt samhälle och i internationellt samarbete

Innehåll, allmänt

- * den egna, hemstadens, den finlandssvenska, den finska, den nordiska och den europeiska kulturen
- * utomeuropeiska kulturer
- * att uppskatta kulturell mångfald
- * mänskliga rättigheter och förutsättningar för ett framgångsrikt samarbete människor emellan
- * betydelsen av traditioner

Under åk 1-6 blir finlandssvenska högtidsdagar, såsom Luciadagen, Runebergsdagen och Svenska dagen, en del av elevernas traditioner. Eleverna bekantar sig även med finska och internationella högtider. Sådana är t.ex. Kalevaladagen och FN-dagen. Förutom att dagarna firas får eleverna bakgrundsfakta till varför dessa dagar uppmärksammas.

Eleverna uppmuntras att skapa och upprätthålla internationella kontakter på ett konkret plan. Skolan kan göra det genom att anordna temadagar, bjuda in utländska gäster och genom att erbjuda eleverna kulturupplevelser från olika länder.

Ansvar för miljö och en hållbar framtid

Syftet med temaområdet är att utveckla elevens förutsättningar och motivation att verka för naturens livskraft samt miljöns och människans välfärd. Skolan vill fostra miljömedvetna medborgare med ett intresse för människan och miljön. Målet är att eleven lär sig ta ansvar för naturen och dess mångfald och arbeta för en hälsosam, trygg och trivsamt livsmiljö som tillkommer alla.

Skolan vill utveckla elevens framtidstänkande och initiativförmåga då det gäller att förverkliga en ekologiskt, ekonomiskt, kulturellt och socialt hållbar utveckling.

Målet är att eleven lär sig

- * Eleven lär sig att förstå miljövardens nödvändighet för människans välfärd och för bevarandet av naturens mångfald.
- * Eleven lär sig att bedöma hälso- och säkerhetsrisker så att eleven kan fungera på ett sätt som främjar hälsa, social välfärd och trygghet.
- * Eleven lär sig att bedöma sin egen konsumtion och vilken inverkan det egna handlingssättet har på miljön.

Temaområdet ingår i alla årskurser och kan med fördel integreras i alla ämnen, speciellt miljö- och naturkunskap, biologi och geografi.

Kommunikation och mediekunskap

Målet är att eleven skall

- * lära sig att använda olika slag av medier och mediateknik
- * lära sig söka information
- * lära sig välja vad som är relevant
- * lära sig om källkritik och dataskydd
- * lära sig tolka och tillgodogöra sig innehållet
- * lära sig tillämpa informationen
- * lära sig producera eget material

Temahelheten integreras framför allt i modersmål och bildkonst, men även i samtliga andra ämnen där det går att tillämpa.

Datorn ger nya möjligheter för eleverna att själva aktivt delta i skapandet av information samt att snabbt hitta aktuell information. Samtidigt är det viktigt att eleverna fortfarande använder sig av faktalitteratur eftersom informationen på datorn ofta saknar den struktur som texter i specialiserade böcker har.

Trots att vi idag dels omges av teknisk apparatur, dels poängterar vikten av att eleven själv söker kunskap, är läraren fortfarande i nyckelposition. Läraren inte bara handleder beträffande

källkritik och sätt att skapa eget material, det är dessutom lärarens roll att fungera som en vuxen förebild angående de frågor kring värderingar och etik som uppstår.

I åk 1-4 betonas

- * samarbete med biblioteken
- * bekanta sig med den lokala dagstidningen
- * text och bildanalys; att skilja mellan fakta och fiktion
- * skapa egna texter utgående från bilder
- * bekanta sig med informationssökning via olika källor

I åk 5-6 betonas ytterligare

- * TV-kunskap (speciellt att förhålla sig kritiskt till TV som informationskälla)
- * aktivt producera eget material med hjälp av dator samt övrig teknik (t.ex. klasstidningar)
- * använda sig av dagstidningar som en del av undervisningen
- * informationssökning samt tillämpning

Deltagande, demokrati och entreprenörskap

Tanken bakom detta temaområde är att hjälpa eleven att se samhället ur olika synvinklar, att utveckla de färdigheter som eleven behöver för att delta i samhällsverksamheten samt att skapa en grogrund för entreprenörskap. Skolans verksamhet skall stödja elevens utveckling till en självständig, företagsam, målmedveten, samarbetskunnig och deltagande medborgare samt att hjälpa eleven att bilda sig en realistisk bild av sina möjligheter att påverka.

Temaområdet integreras i samtliga ämnen men kan specifikt tas upp inom miljö- och naturkunskap, musik, gymnastik, historia samt modersmål och litteratur.

Mål

Genom att behandla temat i de olika ämnena bör eleven ges en möjlighet att:

- * lära sig att förstå skolgemenskapens, den offentliga sektorns, näringslivets och olika organisationers betydelse, verksamhetsformer och behov och att se detta ur ett samhällsnyttigt perspektiv
- * lära sig att bilda sig en uppfattning i olika frågor genom att utnyttja olika slags expertis
- * lära sig att delta på ett ändamålsenligt sätt och att ta ansvar för skötseln av gemensamma angelägenheter i sitt skolsamfund och i närsamhället
- * lära sig att möta och hantera förändringar, osäkerhet och konflikter, att handla på lång sikt för att nå ett mål samt att bedöma hur effektiv en verksamhet är
- * lära sig färdigheter för ett inre entreprenörskap och att lära sig känna företagsverksamhet

Innehåll, allmänt

- * Klubbverksamheten inom skolorna (tjejgruppen mm)
- * Aktiviteter kring valen (riksdags-, kommunal-, europaparlaments-, presidentval)
- * Temadagar (miljö, hälsa mm)
- * Diskussion kring rättigheter och skyldigheter
- * Stafettkarnevalen och övriga idrottsevenemang
- * Hyfs och pli
- * Vänelevsverksamheten
- * Lägerskolverksamheten och insamlandet av pengar,
- * Musik och övriga framträdanden
- * Prisjämförelser

Trygghet och trafik kunskap

Undervisningen inom detta temaområde syftar till att medvetandegöra eleven och faror och det ansvar de har i trafiken som fotgängare, passagerare och förare (cykel, sparkbräde och moped). Inom ämnena miljö- och naturkunskap, hälsokunskap och gymnastik kan trafikfostran ingå.

Målet är att eleven skall lära sig

- * att kunna röra sig tryggt i trafiken
- * att känna igen farliga situationer
- * att uppträda ansvarsfullt i trafiken
- * att förstå att de kan påverka säkerheten i trafiken genom att de medvetandegörs om de faktorer som inverkar på säkerheten

Undervisningen kan exempelvis ske helt naturligt i samband med att eleverna besöker olika platser utanför skolområdet. Undervisningen kan även ske helt konkret i form av cykeldagar, besök av trafikpolisen och praktiska övningar i trafikpark. Därefter skall det inlärdas befastas i form av kontinuerlig repetition och uppföljning.

Innehåll

- Åk 1 * skolvägen och närmiljön
* trafikregler, de vanligaste trafikmärkena
- Åk 2 * fördjupning av det redan inlärdas
* övning i att röra sig i och beakta andra i trafiken
- Åk 3 * cykelns delar och säkerhetsutrustning
* allmänna forskaffningsmedel
- Åk 4 * cykeln i trafiken
* trafikpolisen
- Åk 5 * människan och alkohol/droger
- Åk 6 * trafiken i Helsingfors
* fördjupning och repetition av det redan inlärdas

Människan och teknologin

Syftet med temaområdet Människan och teknologin är att hjälpa eleven att förstå människans beroende av den moderna teknologin och att se teknologins betydelse i vårt vardagsliv. Den grundläggande utbildningen skall ge baskunskaper om teknologin, dess utveckling och inflytande, ge handledning i förnuftiga val och väcka frågor om etik, moral och jämlikhet i anknytning till teknologin. Undervisningen skall utveckla förmågan att använda och förstå verksamhetsprinciperna för redskap, apparater och maskiner. Temaområdet intergreras i miljö- och naturkunskap samt modersmål och litteratur.

Målet är att eleven skall

- * lära sig att förstå teknologin, dess utveckling och inflytande på olika
- * livsområden och sektorer i samhället och miljön
- * lära sig att använda teknologi på ett ansvarsfullt och kritiskt sätt
- * lära sig att använda informationsteknisk apparatur och program samt att använda datanätet för olika ändamål
- * lära sig att ta ställning till teknologiska val och bedöma framtida följder av dem

Innehåll, allmänt

- * teknologin i vardagslivet, i samhället och de samhällsliga strukturerna i produktionen av varor och tjänster och i hälso- och miljövården i det lokala produktionslivet
- * den teknologiska och informationstekniska utvecklingen i olika kulturer och på olika livsområden under olika tider
- * växelverkan mellan naturvetenskaplig kunskap, andra vetenskapsområden och teknologi
- * teknologins utveckling och dess olika skeden
- * frågor om etik, moral, välfärd och jämlikhet i anknytning till utveckling och användning av teknologi och informationsteknik
- * framtidens samhälle och teknologi

Innehåll, årskursvis

Åk 1-2

- * bli medvetna om och öka förståelsen för teknologin i barnets vardag
- * eleverna lär sig känna olika audiovisuella hjälpmedel. Tyngdpunkten läggs på datoranvändning.

Åk 3-6

- * bli medvetna om och öka förståelsen för teknologin i närmiljön
- * eleverna lär sig utnyttja de olika audiovisuella hjälpmedlen i sitt arbete. Tyngdpunkten läggs på datoranvändning.

Modersmål och litteratur

Mål, allmänt

- * vilja, våga och kunna uttrycka sig muntligt, skriftligt och genom dramatisering
- * lära sig iaktta sin egen läsning och sin förståelse av textens innehåll
- * komma till insikt om språket genom att lyssna till texter, läsa och skriva
- * lära sig det skrivna språket, få stimulans för sin fantasi och impulser till sitt eget tänkande och skrivande genom att lyssna på högläsning och läsa litteratur
- * få möjlighet att utveckla sina kommunikationsfärdigheter också genom användandet av media och datateknik
- * få handledning i att hitta intressant läsning som är lämplig för deras egen läsfärdighetsnivå

Innehåll, allmänt

Barns språkutveckling ses i ett helhetsperspektiv där lyssnandet, talet, läsandet och skrivandet ingår. De olika färdigheterna utvecklas i samverkan.

Kommunikation:

- * att uttrycka sig muntligt och skriftligt i olika situationer i skolan, att delta i par-, grupp- och klassdiskussioner
- * att genom improvisation, berättande och lek bearbeta det hörda, sedda, upplevda och lästa
- * att öva sig i att lyssna koncentrerat och dra slutsatser
- * att läsa ramsor och dikter, också utantill

Läsa och skriva:

- * att kontinuerligt öva sig att skriva och läsa, såväl högt som tyst
- * att känna igen korta, välbekanta ord och gradvis övergå till att känna igen längre, mindre bekanta ord
- * att laborera med fonem, morfem, ord, meningar och hela texter och på så sätt utveckla den språkliga medvetenheten
- * Att bekanta sig med olika lässtrategier och lära sig använda dem
- * att vänja sig vid att ord, meningar eller textavsnitt ibland är svårförståeliga och att betydelsen kan hittas i den omgivande texten
- * att med hjälp av diskussion analysera texter av alla slag så att djupförståelsen utvecklas

Litteratur och språk:

- * att på ett mångsidigt sätt bekanta sig med litteratur, till en början genom att lyssna på högläsning, genom att titta på bilder och börja läsa på egen hand.
- * att läsa och behandla texter så att eleverna kan sammankoppla dem med egna upplevelser och läserfarenheter. Eleverna samtalar om böcker de läst eller hört och använder litteraturen som inspirationskälla för sitt skrivande och sina muntliga prestationer
- * att samtala om litteratur och lära sig att använda begrepp som huvudperson, plats, tid, tema och handling.
- * att använda skolbibliotek och allmänna

Utvärdering

Utvärderingen av ämnet görs i förhållande till hur eleven uppnått de uppställda målen och på basen av hur eleven tillgodogjort sig innehållet som beskrivs för årskursen i fråga.

Åk 1, mål

Eleven skall

- * kunna lyssna koncentrerat och delta i samtal genom att fråga, svara och berätta och ge uttryck för sina erfarenheter, kunskaper och åsikter
- * lära sig den grundläggande tekniken för att läsa och skriva samt lära sig språkliga grundbegrepp som språkljud, enskilda bokstäver i alfabetet, stavelser och ord
- * börja följa skriftspråkets normsystem

Åk 1, innehåll

Läsning	* bokstavsinlärning* lästräning* läsning innantill och utantill* läsförståelse
Skrivning	* textning* avskrivning* rättskrivning av ljudenliga ord* meningsbyggnad (stor bokstav och skiljetecken: punkt, fråge- och kommatecken)* ordklasser: substantiv och räkneord* diktamen* friskrivning
Tal	* ljudanalys* spontant berättande* återberättande* dramatisering (uppträdande)* föredrag
Litteratur	* högläsning* bilderböcker* litteraturläsning (klassbok)* bokrecension

Åk 2, mål

Eleven skall:

- * utveckla förmågan att lyssna koncentrerat och delta i samtal genom att fråga, svara och berätta och ge uttryck för sina erfarenheter, kunskaper och åsikter
- * utveckla den grundläggande tekniken för att läsa och skriva samt få ett grepp om helheterna sats, mening och text och inse vikten av att öva vid läs- och skrivinläringen.

Åk 2, innehåll

Läsning	* lästräning* innan- och utantilläsning* läsförståelse
Skrivning	* skrivstil* avskrivning* rättskrivning av vanliga ljudstridiga ord* meningsbyggnad: utropstecken och talstreck*ordklasser: verb, adjektiv* diktamen* friskrivning
Tal	* berättande och diskussion* dramatisering* föredrag
Litteratur	* högläsning* litteraturläsning (klassbok)* månadsbok (recension)

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I MODERSMÅL OCH LITTERATUR EFTER ÅK 2

Kommunikation

Eleven

- * är van vid att uttrycka sig muntligt och kan berätta för en liten grupp om sina erfarenheter så att lyssnarna uppfattar budskapet
- * har förmåga att uppfatta stavelser, ljud och rytm och kan leka med språket, uppfatta rim och reflektera över ordens form och betydelse
- * kan uttrycka sig på ett väl fungerande sätt i dagligt tal
- * kan lyssna koncentrerat till läraren och de andra eleverna
- * deltar i samtal på ett naturligt sätt och bidrar med egna kommentarer och frågor i diskussioner

Läsa och skriva

Eleven

- * läser tämligen felfritt och flytande texter som är lämpliga för hans eller hennes läsutveckling, lästekniken har automatiserats och eleven känner lätt igen välbekanta ord
- * känner igen detaljer men ser även texten i sitt sammanhang, går i dialog med texten, har bekantat sig med strategier som förbättrar läsförståelsen och kan vid behov använda sig av dessa
- * iakttar under läsningen sin förståelse av det lästa
- * vill och klarar av att uttrycka sig skriftligt, skriver för olika situationer
- * kan i skrift berätta om erfarenheter både i fantasin och i verkligheten
- * skriver för hand, kan binda ihop bokstäver och även producera egen text på dator
- * behärskar stavningen av frekventa ord
- * klarar åtminstone tidvis av att inleda en mening med stor bokstav och använda skiljetecken i slutet av meningar.

Språk, litteratur och kultur

Eleven

- * har börjat förstå språket som fenomen och kan i någon mån diskutera språkliga uttryck och texter
- * har ett ordförråd och en förmåga att förstå åldersanpassade tryckta texter och medietexter
- * är en motiverad och aktiv läsare som själv kan skaffa sig lämplig och intressant litteratur
- * har läst flera barnböcker och läser på ett mångsidigt sätt som tillfredsställer behovet av att känna och tänka i dialog med fiktiva texter.

I årskurserna 3-6 är huvudsyftet med undervisningen i modersmål och litteratur att fortsätta att utveckla elevernas basfärdigheter i modersmålet, så att eleverna lär sig läsa och skriva flytande. De skall träna sig i muntligt framförande. Läsning av skönlitterära verk skall utveckla elevernas läsförmåga, uttrycksförmåga, inlevelseförmåga, fantasi och kreativitet. Eleverna skall lära känna viktiga författare i litteraturhistorien.

Åk 3, mål

Eleven skall

- * lära sig att delta i diskussioner
- * lära sig läsa flytande
- * lära sig besvara frågor ur texten
- * lära sig söka information ur böcker och känna till sökprogram
- * besöka bibliotek
- * upp olika slag av enkla texter
- * utvidga sitt ord- och begreppsförråd
- * lära sig skriva flytande handskrift och producera texter med textbehandlingsprogram
- * lära sig grundreglerna för rättstavning
- * lära sig grunderna för indelningen av ord i ordklasser, verb, substantiv och adjektiv
- * uppmuntras till läsning genom god litteratur
- * lära sig baskunskaper om medier

Åk 3, innehåll

Läsning	*innantilläsning *högläsning *läsförståelse *grammatik -ordklasser: substantiv, adjektiv, verb
Skrivning	*flytande handskrift *rättskrivning *diktamen *friskrivning *textbehandlingsprogram
Tal	*ta del i diskussioner *drama *föredrag med stödord
Litteratur	*högläsningstunder *månadsbok *bokrecension
Informationssökning	*användning av ordlistor *känna till sökprogram på internet

Åk 4, mål

Eleven skall

- × lära sig att aktivt delta i kommunikationssituationer
- × lära sig att uttrycka sig med hjälp av ord och bilder
- × lära sig läsa med inlevelse
- × besvara frågor ur svårare texter
- × lära sig att använda internet
- × lära sig att använda biblioteken
- × kunna bygga upp olika slag av texter
- × vidareutveckla sitt ord- och begreppsförråd
- × producera mera komplicerade texter med textbehandlingsprogram
- × känna till grundreglerna i rättstavning och normer för talad standardsvenska
- × lära sig övriga ordklasser
- × välja böcker som engagerar eleven
- × få möta andra länders kulturer genom litteratur, teater och film
- × lära sig att använda olika medier i skolan
- × lära sig lägga märke till det språk som används i närmiljön samt lära känna de nordiska grannspråken

Åk 4, innehåll

Läsning	*innantilläsning *högläsning *läsförståelse *grammatik -pronomen och prepositioner
Skrivning	*handskrift *rättskrivning *diktamen *friskrivning *textbehandlingsprogram
Tal	*ta del i diskussioner *drama *föredrag med stödord, audiovisuella hjälpmedel
Litteratur	*högläsningstunder *månadsbok *bokrecension
Informationssökning	*användning av uppslagsverk *känna till och använda internet
Nordiska språk	

Åk 5, mål

Eleven skall

- × förstå kommunikationen som en process och ta emot synpunkter och ge respons
- × lära sig att skapa texter där ord, bild och ljud samverkar
- × använda strategier som kännetecknar en skicklig läsare
- × lära sig att välja för åldern lämplig litteratur
- × lära sig dra slutsatser utifrån den lästa texten
- × lära sig söka information ur olika slag av källor
- × kunna självständigt bygga upp olika slag av texter
- × utveckla förmåga att uttrycka sig tydligt och utvidga sitt ord- och begreppsförråd samt utveckla sin meningsbyggnad
- × producera olika slag av texter med textbehandlingsprogram
- × repetera grundreglerna i rättstavning
- × lära sig ordböjning och predikat, subjekt och objekt i enkla satser
- × lära sig språkliga begrepp och strukturer och sambandet mellan form och innehåll i språket
- × uppmuntras till läsning genom riklig ungdomslitteratur
- × få möta andra länders kulturer genom olika medier samt erbjudas möjligheten att uppleva sambandet mellan litteratur och andra konstarter
- × lära att på ett funktionellt sätt använda sig av olika medier både i skolan och på fritiden
- × lära sig respektera det språk som talas i närmiljön

Åk 5, innehåll

Läsning	*innantilläsning *högläsning med inlevelse *läsförståelse *grammatik -repetera ordklasser och satsdelar -ordböjningar
Skrivning	*rättskrivning *diktamen *friskrivning *textbehandlingsprogram
Tal	*ta del i diskussioner och debatter *drama *föredrag med stödord, audiovisuella hjälpmedel
Litteratur	*månadsbok *bokrecension
Informationssökning	*självständigt söka information på internet *självständig användning av uppslagsverk

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 5

Kommunikation

Eleven

- * strävar efter att utveckla sin muntliga och skriftliga uttrycksförmåga i olika kommunikationssituationer
- * tar till orda i diskussioner och berättar om och beskriver sina egna iakttagelser, idéer och åsikter och jämför dem med andras
- * strävar efter att nå fram med sitt budskap och kan i någon mån anpassa sitt uttryckssätt till situationen och till mediet
- * vill och kan lyssna till andras tankar och synpunkter och har förmåga att uttrycka egna åsikter både verbalt och nonverbalt
- * kan uppfatta det centrala innehållet i texter av olika slag, även sådana som innehåller både ord, bilder och ljud
- * klarar av att för en bekant publik hålla en kort och till strukturen klar muntlig presentation
- * tar aktivt del i drama och andra estetiska uttrycksformer.

Att tolka och bruka olika slags texter

Eleven

- * kan läsa flytande
- * kan använda ett flertal olika lässtrategier och går i dialog med texten
- * förstår vad en informationssökningsprocess innebär
- * kan använda sig av biblioteket och hittar ändamålsenlig information i tryckta och i elektroniska källor
- * kan hitta väsentlig information i texter som är avpassade för åldern och har provat på att tillämpa källkritik
- * läser fiktiva texter som ger både kunskap och glädje

Att producera och bruka olika slags texter

Eleven

- * kan både skriftligt och muntligt producera olika slag av texter, såsom berättelser, beskrivningar och informativa texter
- * har skrivit flera texter för olika situationer och är van vid att planera, bearbeta och förbättra sin text
- * är medveten om att en del av textplaneringsprocessen består i att finna idéer och samla kunskap och erfarenhet
- * förstår idén med styckeindelning då man strukturerar en text och kan bygga upp sina texter logiskt
- * behärskar två typer av handstil, textning och skrivstil, har utvecklat en läslig skrivstil och är även van vid att producera text med hjälp av textbehandling
- * kan använda ordböcker och andra språkliga hjälpmedel i syfte att utveckla sitt ordförråd
- * förstår skillnaderna mellan talat och skrivet språk så väl att det syns i elevens egna texter
- * känner till principerna för rättstavning vid användning av stor och liten bokstav och vanliga ljudstridigt stavade ord, kan tillämpa principen om sammanskrivning av sammansatta ord och tillämpa de centrala reglerna för interpunktion.

Språk, litteratur och kultur

Eleven

- * använder sig av sina kunskaper om och färdigheter i språket för att förstå och producera texter
- * kan reflektera över förhållandet mellan form och innehåll i ord, satser, meningar och texter
- * kan reflektera över skillnaderna mellan talat och skrivet språk
- * kan laborera med ord i ordklasser, böja vanliga ord och urskilja predikat och subjekt i en enkel sats
- * har läst de böcker som klassen valt att läsa tillsammans och dessutom ett flertal valfria böcker, kortare texter och lyrik
- * har förmåga att välja intressant litteratur för sin läsning och kan i någon mån beskriva sig själv som läsare
- * strävar efter att synliggöra insikter och erfarenheter och att utveckla sin fantasi genom läsandet
- * har bekantat sig med fiktiva texter genom film, teater och andra medier
- * känner till de språk som talas i närmiljön och i de nordiska grannländerna

Åk 6, mål

Eleven skall

- * utveckla en större säkerhet i kommunikationssituationer
- * utveckla social kompetens i klassrums- och studiesituationer
- * bli medveten om hur man skapar ett positivt kommunikationsklimat
- * visa tolerans gentemot olika synsätt och sätt att delta i kommunikationen
- * stärka sina färdigheter att tolka och utvärdera texten
- * utveckla sina färdigheter att söka och använda information och tillgodogöra sig olika slag av källor
- * utveckla sitt ordförråd

- * till textförfattare med mångsidigt ordförråd som i skrift kan använda sig av sina kunskaper om språket
- * lära sig att ta emot och ge konstruktiv feedback
- * lära sig grundläggande kunskaper om svenska språket, dess struktur och grammatik
- * öka och fördjupa sitt läs- och litteraturintresse genom att läsa skönlitteratur
- * få en uppfattning om hur texter och medier har makt att forma människors världsbild och påverka deras val
- * utveckla tolerans gentemot språklig variation och olika språk

Åk 6, innehåll

Läsning	*innantilläsning *högläsning med inlevelse *läsförståelse *återge texter *grammatik -repetera ordklasser och satsdelar -predikativ -objektiv
Skrivning	*rättskrivning *diktamen *friskrivning *textbehandlingsprogram
Tal	*leda en diskussion *drama *föredrag
Litteratur	*månadsbok *bokrecension
Informationssökning	*söka information ur olika medier

Finska A1

Mål och innehåll, allmänt

Undervisningen i finska skall ge eleverna sådana kunskaper i finska att de nöjaktigt reder sig i tal och skrift i alldagliga språksituationer. Eleverna skall inhämta ett grundläggande ord- och uttrycksförråd. Målet för undervisningen är att eleverna vågar börja ta del av information, aktuella frågor och underhållning i massmedia även på finska.

Eleverna skall utveckla en positiv attityd till språket, så att de upplever att de kan och vill lära sig det. Till grundstudierna hör också kännedom om landets tvåspråkiga kulturarv. Detta uppnås genom läsning av texter, föredrag, samtal, drama, sånger, skrivövningar och behandling av kulturföreteelser.

Utvärdering

Utvärderingen av ämnet görs i förhållande till hur eleven uppnått de uppställda målen och på basen av hur eleven tillgodogjort sig innehållet som beskrivs för årskursen i fråga.

Åk 3, mål

Eleven skall

- * förstå tilltal, personliga frågor, uppmaningar och önskemål åtminstone i rutinartade vardagssituationer och även kunna svara på dem
- * med enkla ord kunna samtala om kursens ämnen, motiv, bilder och situationer
- * med enkla ord kunna berätta om sig själv och sin familj
- * kunna läsa korta berättelser och dialoger om vardagsliv
- * kunna skriva korta meddelanden och berättelser
- * kunna säga vad vanliga ord, uttryck och meningar betyder på svenska
- * kunna skriva enkla meningar, frågor och svar

Åk 3, innehåll

Grammatik

- * verb
 - jakande presens
- * pronomen
 - personliga
 - possessiva
- * räkneord
 - 0 – 20
- * substantiv
 - nominativ singularis
 - nominativ pluralis
 - genitiv singularis med och utan stadiesväxling

- * frågeord
 - de vanligaste
 - böjning av frågeordet "kuka"
- * kasus
 - inessiv
 - adessiv för rumsadverbial och angivande av medel

	- kongruensböjning
Tema	* hälsningsfraser * färger * familjen * sällskapsdjur * skolgården och naturen * fritid och intressen * julen * kommunikationsmedel

Åk 4, mål

Eleven skall

- * förstå tilltal, personliga frågor, uppmaningar och önskemål åtminstone i rutinartade vardagssituationer och även kan svara på dem
- * i enkla ord kunna samtala om kursens ämnen, motiv, bilder och situationer
- * klara av föra en alldaglig dialog i telefon
- * kunna läsa korta berättelser och dialoger om vardagsliv
- * kunna skriva korta meddelanden och berättelser
- * kunna säga vad vanliga ord, uttryck och meningar betyder på svenska
- * kunna, vid behov med hjälpmedel, översätta korta fraser och meningar från och till finska
- * kunna skriva enkla meningar, frågor och svar

Åk 4, innehåll

Grammatik	* verb - nekande presens - imperativ * räkneord - 0 – 10 000 * substantiv - stam, ändelse, temahylla - partitiv singular (prisuttryck) * kasus - adessiv för tiden - allativ - ablativ * objekt - jakande satser (helobjekt) - nekande satser
Tema	* året * butik * väderlek * påsken

Åk 5, mål

Eleven skall

- * förstå tilltal, personliga frågor, uppmaningar och önskemål åtminstone i rutinartade vardagssituationer och även kan svara på dem
- * i enkla ord kunna samtala om kursens ämnen, motiv, bilder och situationer
- * klara av att föra all dagliga dialoger i olika servicesituationer
- * kunna läsa berättelser och dialoger om vardagsliv
- * kunna skriva meddelanden och berättelser
- * kunna säga vad vanliga ord, uttryck och meningar betyder på svenska
- * kunna, vid behov med hjälpmedel, översätta korta fraser och meningar från och till finska
- * kunna skriva meningar, frågor och svar

Åk 5, innehåll

Grammatik

- * verb
 - imperfekt
 - temahylla
 - infinitiv I
- * possessiv suffix
- * kasus
 - inessiv i tidsuttryck
 - essiv vid högtider
- * objekt
 - ämnesord i partitiv

Tema

- * kroppsdelar
- * folksaga
- * nyåret
- * månaderna
- * yrken
- * hobbyn

Åk 6, mål

Eleven skall

- * förstå tilltal, personliga frågor, uppmaningar och önskemål åtminstone i vardagssituationer och även kan svara på dem
- * kunna samtala om kursens ämnen, motiv, bilder och situationer
- * kunna läsa berättelser och dialoger om vardagsliv
- * kunna skriva meddelanden och berättelser
- * kunna säga vad vanliga ord, uttryck och meningar betyder på svenska
- * kunna, vid behov med hjälpmedel, översätta korta fraser och meningar från och till finska
- * kunna skriva meningar, frågor och svar

Åk 6, innehåll

Grammatik	* verb - fjärde temaformen - nekande imperfekt - perfekt * kasus - translativ - essiv
Tema	* klädsel, vanor, föda och hälsa * känslor * Kalevala

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I FINSKA (A I) EFTER ÅK 6

Hörförståelse

Eleven

- * förstår enkelt tal och kan följa en diskussion på standardspråk
- * upptäcker när man i diskussioner och på tv övergår från ett ämne till ett annat

Tal

Eleven

- * kan berätta kort om sig själv och sin närmaste krets
- * klarar sig i de allra enklaste dialogerna och servicesituationerna, behöver ibland hjälp av samtalspartnern
- * uttalar sig ibland så att förståelseproblem kan uppstå
- * behärskar ett begränsat antal korta utantillärda uttryck, det mest centrala ordförrådet och några grundläggande satsstrukturer
- * gör grammatikaliska fel också på grundläggande nivå

Läsförståelse

- * Eleven
- * förstår enkla texter som innehåller det allra vanligaste ordförrådet
- * förstår huvudtankarna och vissa detaljer i en text på några stycken
- * läser långsamt också korta textstycken

Skrift

Eleven

- * klarar av enkla skrivuppgifter som anknyter till vardagliga behov och erfarenheter
- * kan skriva enkla texter (enkla postkort, personuppgifter, enkel diktamen)
- * behärskar de vanligaste orden i sin vardag

- * kan skriva några få meningar med en sats
- * gör många fel i fritt skrivande också på grundläggande nivå

Därutöver skall eleven

- * kunna ange några av de viktigaste skillnaderna mellan finskan och svenskan

- * kunna redogöra för orter, platser och sedvänjor i Finland
- * visa förtrogenhet med arbetssätt och strategier beträffande språkinläring

Modersmålsinriktad finska A1

Mål och innehåll, allmänt

Den modersmålsinriktade lärokursen i finska skall ge de tvåspråkiga eleverna möjlighet att fördjupa och förbättra de praktiska språkkunskaper de har. Eleverna skall bli medvetna om sitt språk, sitt kulturarv och sin dubbla identitet samt inse vilken resurs en fungerande tvåspråkighet är.

Målet med den modersmålsinriktade finskundervisningen är elever med ett rikt ordförråd och en flytande uttrycksförmåga i tal och skrift, en förmåga att klara sig i det finskspråkiga samhället samt en vilja att läsa, lyssna på och lära sig mer finska på egen hand samt en positiv attityd till

de båda inhemska språken.

Detta uppnås genom att man betonar användningen av språket. I undervisningen behandlas dikter, talesätt, ordspråk, berättelser, sagor, finsk barn- och ungdomslitteratur, faktalitteratur, tidningar och serier samt sånger och traditioner.

Utvärdering

Utvärderingen av ämnet görs i förhållande till hur eleven uppnått de uppställda målen och på basen av hur eleven tillgodogjort sig innehållet som beskrivs för årskursen i fråga.

Åk 3, mål

Eleven skall

- * lära sig läsa och skriva finska
- * fördjupa sitt ordförråd i finska
- * kunna läsa för åldern lämplig litteratur på finska

Åk 3, innehåll

Grammatik

- * långa och korta vokaler och konsonanter
- * de stora skiljetecknen

Tema

- * hälsningsfraser
- * färger
- * familjen
- * djur i den finländska naturen
- * skolgården och naturen
- * fritid och intressen
- * julen
- * kommunikationsmedel
- * folksagor

Åk 4, mål

Eleven skall

- * bli mer medveten om sitt språkbruk för att kunna hålla isär sina språk samt nyansera det i både tal och skrift
- * lära sig läsa och skriva finska
- * fördjupa sitt ordförråd i finska
- * förstå skillnaden mellan talspråk, slang och vårdad standardfinska samt kunna hålla isär dem
- * kunna läsa för åldern lämplig litteratur på finska

Åk 4, innehåll

Grammatik	* meningsbyggnad * huvudsats och bisats * sammansatta ord * verb -personformer * skillnaden mellan tal- och skriftspråk * objektsböjning

Tema	* året * butiken * påsken * växter * fabler * vädret * ordspråk * dagstidningen

Åk 5, mål

Eleven skall

- × bli mer medveten om sitt språkbruk för att kunna hålla isär sina språk samt nyansera det i både tal och skrift
- × lära sig läsa och skriva finska
- × fördjupa sitt ordförråd i finska
- × förstå skillnaden mellan talspråk, slang och vårdad standardfinska samt kunna hålla isär dem
- × kunna läsa för åldern lämplig litteratur på finska
- × stifta bekantskap med det finska kulturarvet

Åk 5, innehåll

Grammatik	* verben - tidsformer - jakande och nekande sats * subjekt och predikat - finskans genitiv och lokalkasus i jämförelse med svenskans prepositioner
Tema	* kroppsdelar * nyåret * månaderna * yrken * sagor * Kalevala

Åk 6, mål

Eleven skall

- * bli mer medveten om sitt språkbruk för att kunna hålla isär sina språk samt nyansera det i både tal och skrift
- * lära sig läsa och skriva finska
- * fördjupa sitt ordförråd i finska
- * förstå skillnaden mellan talspråk, slang och vårdad standardfinska samt kunna hålla isär dem
- * kunna läsa för åldern lämplig litteratur på finska

Åk 6, innehåll

Grammatik

- * verb
- passiva former

Tema

- * klädsel, vanor, föda och hälsa
- * känslor
- * eleven som författare
- * författare, Aleksis Kivi

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I MODERSMÅLSINRIKTAD FINSKA EFTER ÅK 6

Kriterierna är riktgivande och tillämpas med hänsyn till språkmiljön. Utöver de angivna färdigheterna skall eleven uppvisa medvetenhet om sitt språk och sin språkförmåga, vilja att iakta och korrigera sitt språk i tal och skrift, grundläggande insikter i skillnaden mellan finska och svenska samt intresse och förmåga att läsa för åldern lämplig skönlitteratur på finska.

Hörförståelse

Eleven

- * förstår tydlig, faktabaserad information som anknyter till bekanta och allmänna ämnen i sammanhang som i viss mån är krävande
- * förstår huvudpunkterna i en pågående diskussion
- * förstår standardtal och bekanta accenter

Tal

Eleven

- * kan berätta detaljer om bekanta saker och reder sig i de vanligaste vardagssituationerna
- * kan uppehålla förståeligt tal
- * uttalet är klart förståeligt, uttalsfel kan förekomma i viss mån
- * kan använda ett ganska omfattande vardagligt ordförråd samt många olika slag av strukturer
- * i fritt tal kan grammatikfel vara vanliga, med de stör sällan förståelsen

Läsförståelse

Eleven

- * kan läsa olika slags texter på några sidor (tabeller, kalendrar, kokböcker) om bekanta ämnen och följa huvudtanken i dem utan förberedelser
- * förståelsen kan vara bristfällig då det gäller ämnesområden som avviker från

vardagserfarenheten

Skrivning

Eleven

- * kan skriva förståelig text om verkliga eller fiktiva ämnen som intresserar eleven
- * behärskar ett tillfärckligt ordförråd samt de strukturer som behövs för texter i de flesta bekanta situationer
- * det rutinmässiga språkstoffet och grundstrukturerna är relativt felfria

Engelska A2

Mål och innehåll, allmänt

Syftet med undervisningen är att utveckla och stärka elevernas intresse för och kunskaper i språket. Tyngdpunkten ligger i att lyssna, upprepa och tillämpa det inlärd. I undervisningen strävar man till att skapa en positiv attityd till språket. Eleven skall bli medveten om språket och dess betydelse samt småningom kunna uttrycka sig muntligt i vardagliga situationer.

Eleven bekantar sig med ord och uttryck som hör ihop med konkreta vardagssituationer, t.ex. skola, hemmet, familj, studier och arbete. Eleverna stiftar även bekantskap med de engelskspråkiga länderna samt deras kultur, högtider och festdagar. I undervisningen används för åldern lämpliga sånger och ramsor.

Utvärdering

Utvärderingen sker i form av muntliga och skriftliga test. Utvärderingen görs i förhållande till hur eleven uppnått de uppställda målen och på basen av hur eleven tillgodogjort sig innehållet som beskrivs i de olika årskurserna.

Åk 4, innehåll

Grammatik	* verbet "att vara"* can, can't* räknetal 1 – 100* förkortningar* plural regelbundet + oregelbundet substantiv* genitiv* s-regeln* prepositioner* possessiva pronomen - my, his* bestämd och obestämd artikel* klockslag
Tema	* familj* vardag* väderlek

Åk 5, innehåll

Grammatik	* repetition av åk 4* oregelbunden / regelbunden imperfekt* ordningstal & datum* rumsprepositioner* futurum* ing-formen* komparation av adjektiv* frågeord
Tema	* alfabetet* djur* hus / hem / stad* yrken

Åk 6, innehåll

Koncentrerar oss på "A-texter", grammatik i "B-texten"

Grammatik	* some / any * who / which * perfekt * ing-form * futurum
Tema	* mat * amerikansk-engelska * musik * sport

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 6

Hörförståelse

- * Kan förstå enkelt tal eller följa en diskussion om ämnen som är direkt viktiga för honom eller henne.
- * Förstår det mest centrala innehållet i korta, enkla diskussioner som intresserar eleven själv (anvisningar, meddelanden) och upptäcker när man på tv övergår från ett ämne till ett annat.
- * Förståelsen förutsätter tydligt standardspråk i normalt tempo, upprepning behövs ofta.

Tal

- * Kan berätta kort om sig själv och sin närmaste omgivning.
- * Reder sig i enkla dialoger och servicesituationer. Behöver ibland hjälp av samtalspartnern.
- * Kan uttrycka sig flytande om det mest bekanta, annars är pauser och avbrott vanliga.
- * Uttalet förståeligt.
- * Behärskar ett begränsat antal inlärd uttryck, det mest centrala ordförrådet och några grundläggande satsstrukturer.
- * Grundläggande grammatikaliska fel förekommer också på elementär nivå.

Läsförståelsen

- * Förstår enkla texter som innehåller det allra vanligaste ordförrådet (privatbrev, korta nyhetsartiklar, vardagliga bruksanvisningar).
- * Förstår huvudtankarna i texten och vissa detaljer i en text på några stycken. Kan hitta och jämföra enskilda uppgifter och klarar av enkel slutledning utgående från sammanhanget.
- * Att läsa och förstå också korta textstycken går långsamt.

Skrivning

- * Reder sig enkla skrivuppgifter i de mest bekanta situationerna som anknyter till vardagliga behov och erfarenheter.
- * Kan skriva enkla texter (postkort, personuppgifter, enkel diktamen).
- * Behärskar de vanligaste orden och uttrycken som har att göra med detaljer eller konkreta behov i elevens eget liv. Kan skriva meningar med en sats.
- * Olika fel förekommer i fritt skrivande, också på elementär nivå.

Tyska A2

Mål och innehåll, allmänt

Syftet med undervisningen är att utveckla och stärka elevernas intresse för det tyska språket och den tyska kulturen. Tyngdpunkten ligger i att lyssna, upprepa, skriva och tillämpa det inlärd. I undervisningen strävar man till att skapa en positiv attityd till språket och målet är att eleven småningom skall kunna uttrycka sig muntligt i vardagliga situationer.

Eleven bekantar sig med ord och uttryck som hör ihop med konkreta vardagssituationer, t.ex. skola, hemmet, familj, studier och arbete. Eleverna stiftar även bekantskap med de tyskspråkiga länderna samt deras kultur, högtider och festdagar.

Utvärdering

Utvärderingen av ämnet görs i förhållande till hur eleven uppnått de uppställda målen och på basen av hur eleven tillgodogjort sig innehållet som beskrivs för årskursen i fråga.

Åk 4, mål

Eleven skall

- * lära sig att kommunicera i enkla vardagssituationer
- * lära sig att förstå innehållet i korta texter och tal
- * lära sig att skriva enkla meddelanden
- * lära sig tyska barnsånger, traditioner kring jul och påsk
- * lära sig att tro på sig själv och använda nya ord och strukturer i par och smågruppsarbeten

Åk 4, innehåll

Grammatik

- * bestämd och obestämd artikel
- * nominativ
- * verb
- * presens
- * pronomen
 - personliga mein / dein, första och andra person singularis
 - possessiva
- * räkneorden
- * klockslag
- * frågeord
- * veckodagar, månader, årstider

Temaområden

- * Landeskunde:
 - tyskspråkiga länder & kultur
 - festdagar & högtider
- * alldagliga teman:
 - närmiljön
 - familjen
 - skolan

Åk 5, mål

Eleven skall

- * lära sig att kommunicera i olika situationer som är anknutna till närmiljön, familjen och skolan
- * lära sig att förstå och sammanfatta innehållet i korta texter och tal
- * lära sig att uttrycka sig i skrift om vardagliga och rutinartade händelser
- * lära sig att självständigt utnyttja läroboken och ordlistor
- * lära sig ta ansvar och vara aktiv i språkinläringssituationer, samt i par och smågruppsarbeten

- * lära sig sånger och traditioner kring festdagar och högtider

Åk 5, innehåll

Grammatik

- * bestämd och obestämd artikel
 - dativ
- * verb
 - modala hjälpverb
- * pronomen
 - personliga, sein 3 pers. singularis
 - possessiva
- * räkneorden
- * andra tidsuttryck
- * klockslag
- * frågeord i texter kontrollera vad frågan syftar på

Temaområden

- * Landeskunde
 - tyskspråkiga länder & kultur
 - festdagar & högtider
- * alldagliga teman:
 - närmiljön
 - familjen
 - skolan
 - att resa
 - fritid

Åk 6, mål

Eleven skall

- * kunna föra en fri dialog i anknytning till vardagliga och rutinartade händelser
- * kunna läsa och förstå längre texter och dialoger
- * lära sig att känna till tyskspråkiga länder och deras kulturer
- * lära sig att självständigt utnyttja läroboken, lexikon och andra källor

Åk 6, innehåll

Grammatik

- * bestämd och obestämd artikel
 - ackusativ
- * verb
 - perfekt introduceras, känna igen, förstå i text
 - objektet
- * pronomen

- personliga, mein / dein plural
- possessiva
- * räkneorden
- * klockslag
- * frågeord
- * veckodagar, månader, årstider
- * prepositioner
 - aus, bei..
 - an, auf... + dativ
 - wohin + ack. Bekanta sig med formern, känna igen men inte använda

Temaområden

- * Landeskunde
 - tyskspråkiga länder & kultur
 - festdagar & högtider
- * alldagliga teman:
 - närmiljön
 - familjen
 - skolan

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅK 6

Hörförståelse

- * Förstå enkla yttranden (personliga frågor och vardagliga förbud) i rutinmässiga diskussioner med stöd av sammanhanget.
- * Kan följa enkla samtal som anknyter till den omedelbara situationen eller den egna erfarenheten.
- * Förståelsen förutsätter talat, till lyssnaren riktat standardspråk i långsammare tempo än normalt, också då det gäller enkla ärenden.

Tal

- * Kan på ett begränsat sätt delge vissa omedelbara behov samt fråga och svara i dialoger som handlar om grundläggande personuppgifter. Behöver ofta hjälp av samtalspartner.
- * Pauser och andra avbrott förekommer i det talade.
- * Uttalet förståeligt.
- * Behärskar ett begränsat ordförråd, vissa situationsbundna uttryck och en del av den elementära grammatiken
- * Fel får förekomma såväl i det skrivna som i det talade språket.

Läsförståelse

- * Kan läsa bekanta och en del främmande ord. Förstår korta textstycken som handlar om vardag och rutiner eller där det ges enkla instruktioner.
- * Kan få fram information och behövliga uppgifter i en kort text (postkort, väderrapporter).
- * Läsning och förståelse av korta textstycken

Skrivning

- * Kan delge sina omedelbara behov med korta satser.

- * Kan skriva ett antal satser och fraser om sig själv och sin närmaste omgivning (t.ex. svar på frågor eller minneslappar).
- * Behärskar vissa grundläggande ord och uttryck och är förmögen att skriva mycket enkla huvudsatser.
- * Inlärd fraser kan vara rätt skrivna men fel kan och får förekomma i fritt skrivande, även på elementär nivå.

Matematik

Mål och innehåll, allmänt

Undervisningen i matematik skall erbjuda eleverna möjligheter till att inse idén med matematik och komma underfund med matematikens exakta logik och precisa språk. Den skall lägga en god grund för de begrepp och strukturer som senare skall studeras.

Detta uppnås genom diskussioner, muntliga och skriftliga övningar, undersökande, insamlade och bearbetande av data samt genom samarbetsinläring.

Utvärdering

Utvärderingen av ämnet görs i förhållande till hur eleven uppnått de uppställda målen och på basen av hur eleven tillgodogjort sig innehållet som beskrivs för årskursen i fråga.

Åk 1, mål

Eleverna skall:

- * lära sig att koncentrera sig, lyssna och kommunicera samt utveckla sitt matematiska tänkande.
- * få mångsidiga erfarenheter av begreppens olika uttrycksformer. Det centrala i begreppsbyggnaden är det muntliga och skrivna språket, hjälpmedlen och symbolerna. Eleverna bör inse att begreppen bildar strukturer med tydliga samband mellan begreppen.
- * förstå talbegreppet
- * lära sig att motivera sina matematiska handlingar, beslut och slutsatser med konkreta modeller och hjälpmedel, med bilder samt muntligt och skriftligt.
- * lära sig att i fenomenen hitta likheter, olikheter, lagbundenheter och beroenden.
- * öva sig i att observera matematiska problem i sin närmiljö.

Åk 1, innehåll

Talbegrepp	* 0-100 * positionssystemet
Räkneoperationer	* addition * subtraktion * jämförelsesymboler; >, < och =
Geometri	* punkt, linje, sträcka, triangel, fyrhörning, cirkel * spegling * rumsbegrepp
Tillämpad matematik	* klockan - hela och halva timmar * enkla diagram * enheter - euro och cent - m och cm * problemlösning
Algebraiskt tänkande	* regelbundenheter och förhållanden i bilder * tolkning och skrivande av enkla talföljder

Åk 2, mål

Eleverna skall:

- * Lära sig att koncentrera sig, lyssna och kommunicera samt utveckla sitt matematiska tänkande.
- * få mångsidiga erfarenheter av begreppens olika uttrycksformer. Det centrala i begreppsbyggnaden är det muntliga och skrivna språket, hjälpmedlen och symbolerna. Eleverna bör inse att begreppen bildar strukturer med tydliga samband mellan begreppen.
- * lära sig att motivera sina matematiska handlingar, beslut och slutsatser med konkreta modeller och hjälpmedel, med bilder samt muntligt och skriftligt.
- * lära sig att i fenomenen hitta likheter, olikheter, lagbundenheter och beroenden.
- * öva sig i att observera matematiska problem i sin närmiljö.

Åk 2, innehåll

Talbegrepp	* 0-1000* positionssystemet
Räkneoperationer	* addition - uppställning med minnessiffra* subtraktion - uppställning med lån* multiplikation - tabellerna 0-5* division - utgående från multiplikation samt med konkreta hjälpmedel- enkla bråk med konkreta hjälpmedel
Geometri	* punkt, sträcka, triangel fyrhörning, bruten linje, stråle och vinkel* tredimensionella kroppar* förstoring* rumsbegrepp
Tillämpad matematik	* klockan* enkla tabeller och diagram
	* enheter - euro och cent- mm, cm, m- kg- dl, l* problemlösning
Algebraiskt tänkande	* regelbundenheter och förhållanden i bilder* tolkning och skrivande av enkla talföljder

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I MATEMATIK EFTER ÅK 2

Förmåga att tänka och arbeta Eleven

- * visar att han eller hon förstår matematiska begrepp genom att använda dem i problemlösning och genom att presentera och förklara dem för andra elever och för läraren
- * kan dra motiverade slutsatser och förklara sitt handlande och kan presentera sina lösningar med konkreta modeller och hjälpmedel, med bilder, muntligt och skriftligt
- * kan göra jämförelser, bl.a. längdjämförelser, och sätta saker i rätt ordning, hitta på

motsatser till dem och klassificera dem enligt olika egenskaper och redogöra för ett föremåls läge i rummet, till exempel med användning av orden ovanför, under, till höger, till vänster, bakom eller mellan; eleven kan jämföra mängders storlek med användning av orden mera, mindre, lika många, mycket och litet samt skriva och använda jämförelsesymbolerna $>$, $=$ och $<$.

Tal, räkneoperationer och algebra

Eleven

- * förstår talens betydelse i mängd- och ordningsuttryck, kan skriva tal och åskådliggöra talen på tallinjen
- * kan dela upp och kombinera tal, jämföra tal, bilda summor och talföljder; han eller hon känner till jämna tal och udda tal
- * känner till, förstår och kan använda tiosystemet som positionssystem
- * förstår räknesätten addition, subtraktion, multiplikation och division och kan tillämpa dem i vardagliga situationer
- * kan söka alternativa lösningar på enkla problem och bestämma hur många alternativ det finns
- * känner till och kan presentera enkla bråk med konkreta hjälpmedel, såsom ett halvt, en fjärdedel och en tredjedel.

Geometri

Eleven

- * känner till grundformerna hos plana figurer och geometriska kroppar, bl.a. fyrhörning, triangel, cirkel, klot och kub och känner de geometriska grundbegreppen: punkt, sträcka, bruten linje, stråle, rät linje och vinkel och vet hur dessa hänför sig till de enklaste plana figurerna
- * kan använda enkla speglingar och förstoringar.

Mätning

Eleven

- * kan utföra mätningar med enkla mätredskap och känner till de viktigaste storheterna, såsom längd, massa, volym och tid
- * kan plocka ut det väsentliga ur enkla problem i vardagen och kan använda sina matematiska kunskaper och färdigheter för att lösa dem.

Åk 3, mål

Eleven skall

- * lära sig att bilda matematiska begrepp och begreppssystem genom att undersöka och göra observationer
- * lära sig att använda matematiska begrepp
- * lära sig grundläggande räknefärdigheter samt att lösa matematiska problem
- * lära sig att i olika fenomen finna likheter och olikheter, lagbundenheter samt beroendeförhållanden
- * lära sig att ställa frågor och dra slutsatser på basis av observationer
- * lära sig att använda regler och följa anvisningar
- * lära sig att arbeta koncentrerat och långsiktigt

Åk 3, innehåll

Talbegrepp	* 0 – 10 000* fördjupad förståelse för tiosystemet* bråk* introduktion av begreppet decimaltal* tolkning och skrivande av talföljder
Räkneoperationer	* addition - uppställning utan och med minnessiffra* subtraktion - uppställning utan och med lån* multiplikation - tabellerna 0 – 10- uppställning med minnessiffra; ena faktorn är ensiffrig* division - innehållsdivision, delningsdivision och delbarhet- rest* bråkräkning - addition och subtraktion av liknämninga bråk* huvudräkning - 0 – 1000
Geometri	* triangel, rektangel och kvadrat - beräkning av omkrets* kub, rätblock och månghörning - undersökning av kropparnas geometriska egenskaper* räta vinklar
Tillämpad matematik	* stapeldiagram - avläsa, rita och presentera* enhetsbyten och uppskattning - euro och cent- mm, cm, dm, m och km- g och kg- dl och l- 60- systemet; klockan* problemlösning

Åk 4, mål

Eleven skall

- * lära sig att bilda matematiska begrepp och begreppssystem genom att undersöka och göra observationer
- * lära sig att använda matematiska begrepp
- * lära sig grundläggande räknefärdigheter samt att lösa matematiska problem
- * lära sig att i olika fenomen finna likheter och skillnader, lagbundenheter samt beroendeförhållanden
- * lära sig att ställa frågor och dra slutsatser på basis av observationer
- * lära sig att använda regler och följa anvisningar

- * lära sig att arbeta koncentrerat och långsiktigt
- * presentera sina lösningar för andra

Åk 4, innehåll

Talbegrepp	* 0 - 1000 000 * decimaltal
Räkneoperationer	* addition * subtraktion * multiplikation - uppställning med minnessiffra; två- och tresiffriga faktorer * division - uppställning med ensiffrig nämnare, rest * bråkräkning - addition och subtraktion av liknämninga bråk - sambandet mellan bråkform och blandad form * decimaltal - addition och subtraktion * avrundning * huvudräkning - 0 – 10 000
Geometri	* vinkel - rät, spetsig och trubbig * triangel - rät-, spets- och trubbvinklig * månghörningar - beräkning av omkrets * symmetrilinjer
Tillämpad matematik	* enhetsbyten och uppskattning * problemlösning

Åk 5, mål

Eleven skall

- * lära sig att bilda matematiska begrepp och begreppssystem genom att undersöka och göra observationer
- * lära sig att använda matematiska begrepp
- * lära sig grundläggande räknefärdigheter samt lösning av matematiska problem
- * lära sig att i olika fenomen finna likheter och skillnader, lagbundenheter samt beroendeförhållanden
- * lära sig att ställa frågor och dra slutsatser på basis av observationer
- * lära sig att använda regler och följa anvisningar
- * lära sig att arbeta koncentrerat och långsiktigt

- * lära sig att motivera sitt handlande och sina slutledningar samt presentera sina lösningar för andra

Åk 5, innehåll

Talbegrepp	* naturliga tal * sambandet mellan bråk, decimaltal och procent * negativa tal
Räkneoperationer	* addition - med heltal, decimaltal och bråk * subtraktion - med heltal, decimaltal och bråk * multiplikation - med heltal, decimaltal och bråk * division - uppställning med tvåsiffrig nämnare - uppställning med decimaltal i täljaren * bråkräkning - förkortning och förlängning * räkneseättens ordningsföljd - parenteser * medelvärde, typvärde och median
Geometri	* vinkel - klassificering och vinkelsumma (i fyrhörning och triangel) * parallella linjer * cirkel - diameter, radie och korda * area - kvadrat, rektangel och triangel * skala - förstoringar, förminskningar och likformighet
Tillämpad matematik	* praktiska mätövningar * problemlösning i form av uttryck - ekvationer och olikheter * statistik - sannolikhet

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I MATEMATIK EFTER ÅK 5

Förmåga att tänka och arbeta

Eleven

- * visar att han eller hon förstår matematiska begrepp genom att använda dem i problemlösning och mångsidigt presentera dem med hjälpmedel, bilder, symboler, ord, tal eller diagram
- * försöker medvetet rikta sin uppmärksamhet då han eller hon gör observationer; eleven

kan på ett mångsidigt sätt kommunicera om sina observationer och tankar genom att handla, tala, skriva och använda symboler

- * kan beskriva verkliga situationer och fenomen matematiskt genom att jämföra, klassificera, ordna, konstruera och ställa upp modeller
- * kan gruppera eller klassificera på basis av ett givet och av eleven valt kriterium och kan upptäcka gemensamma egenskaper; kan skilja åt kvalitativa och kvantitativa egenskaper och kan beskriva konkreta och abstrakta grupper genom att göra sanna och falska påståenden om dem
- * kan presentera matematiska problem i ny form; eleven kan tolka en enkel text, bild eller händelse och kan göra upp en plan för att lösa ett problem
- * kan följa regler.

Tal, räkneoperationer och algebra

Eleven

- * förstår tiosystemet också för decimaltalens del och är säker i sin användning av dem; eleven förstår begreppen negativt tal och bråk och kan åskådliggöra dem på olika sätt
- * kan uttrycka räkneoperationer skriftligt och muntligt och känner till sambanden mellan olika räkneoperationer; eleven kan med överslagsräkning göra en uppskattning av ett resultat i förväg och kan undersöka de olika skedena i beräkningarna efter att de är utförda och bedöma hur förnuftig lösningen är
- * kan bilda och fortsätta talföljder och presentera beroendeförhållanden.

Geometri

Eleven

- * kan göra figurer enligt givna instruktioner; eleven kan upptäcka egenskaper hos enkla geometriska figurer och känner till den struktur som bildas av begreppen för plana figurer
- * känner igen likformighet; eleven kan göra speglingar i en rät linje samt förstora och förminska figurer i ett givet förhållande; han eller hon känner igen figurer som är symmetriska med avseende på en rät linje
- * förstår principerna som gäller vid mätning; eleven kan uppskatta mätobjektets storlek, hur rimligt mätningsresultatet är och ange det med lämplig måttenhet
- * kan beräkna arean och omkretsen för parallelogrammer och trianglar.

Informationsbehandling och statistik samt sannolikhet

Eleven

- * kan samla uppgifter, ordna, klassificera och presentera dem i statistisk form; han eller hon kan läsa enkla tabeller och diagram
- * kan klarlägga antalet möjliga utfall och alternativ och avgöra om en händelse är omöjlig eller säker.

Åk 6, mål

Eleven skall

- * lära sig att förstå betydelsen av matematiska begrepp och regler samt lära sig att se sambanden mellan matematiken och den reella världen
- * lära sig räknefärdigheter och lösning av matematiska problem
- * lära sig ett logiskt och kreativt tänkande
- * lära sig att tillämpa olika tankeprocesser och metoder för att skaffa sig information

- * lära sig att uttrycka sina tankar entydigt och att motivera sitt handlande och sina slutsatser
- * lära sig att ställa frågor och dra slutsatser utgående från observationer
- * lära sig att upptäcka lagbundenheter
- * lära sig att arbeta koncentrerat och långsiktigt

Åk 6, innehåll

Talbegrepp	* naturliga, hela och rationella tal
Räkneoperationer	* addition * subtraktion * multiplikation * division - med bråktal * bråkräkning - att ange bråktal i form av decimaltal * procenträkning * avrundning och överslagsräkning * introduktion av miniräknare * introduktion av potenser * tidsberäkning, tidsintervall * faktorisering; talens delbarhetsregler
Geometri	* triangel, rektangel, kvadrat och parallelogram - omkrets - area * cirkeln - omkrets * klot, pyramid, kon, cylinder, rätblock och prisma - benämna och klassificera * cirkel - rita * vinkel - trubbig, spetsig, rät, full och rak - rita
Tillämpad matematik	* problemlösning - ekvationer - olikheter - definitions mängd - lösningsmängd * aritmetiska och geometriska talföljder - undersöka * tankeförmåga - logiskt tänkande (jämföra, ordna, mäta, ställa upp modeller) - jämförelser, beroendeförhållanden (tolka, använda begrepp) - matematiska texter (tolka, producera) - enkel bevisföring (uppskattning, försök) - skisser

- * statistik
 - medelvärde
 - diagram
 - insamling, bearbetning och presentation av information

Funktioner

- * koordinatsystemet

Miljö- och naturkunskap

Mål och innehåll, allmänt

Miljö- och naturkunskap är en integrerad ämnesgrupp som består av kunskap i biologi, geografi, fysik, kemi och hälsokunskap. Undervisningen genomsyras av tanken om en ekologiskt, kulturellt och socialt hållbar utveckling.

Eleverna skall lära känna naturen och den av människan konstruerade miljön genom att iakttä, uppleva och undersöka den samt lära sig tänka och handla på ett sätt som är bra för deras psykiska, sociala och fysiska välmående och trygghet.

Utvärdering

Utvärderingen av ämnet görs i förhållande till hur eleven uppnått de uppställda målen och på basen av hur eleven tillgodogjort sig innehållet som beskrivs för årskursen i fråga.

Åk 1, mål

- * Eleven skall
- * lära sig att ta vara på naturen och röra sig i den på ett ansvarsfullt sätt
- * lära sig enkla undersökningsmetoder samt att använda olika informationskällor
- * lära sig jämföra och klassificera det undersökta
- * reflektera över sin egen omgivning samt över innebörden av begreppet en god miljö

Åk 1, innehåll

Den egna närmiljön	* skolan; rutiner och ordningsregler * företeelser i naturen * människan i naturen; introduktion av allemansrätten
Organismerna och livsmiljön	* levande, livlös * våra vanliga växter och djurarter samt deras kännetecken (vinter och vår) * sällskapsdjur
Jorden och rymden	* solen
Fysikaliska företeelser	* väderkartan, introduktion av de fyra väderstrecken * sol, regn och snö * termometern
Ämnen	* aggregationstillstånd; vattnet
Hälsa	* människokroppen * hälsovanor; kostcirkeln, hygien, tandvård * vanliga barnsjukdomar * våra sinnen; introduktion
Trafiken	* skolvägen och närområden * att röra sig tryggt till fots
Kultur	* högtider under året

Åk 2, mål

Eleven skall

- * lära sig att ta vara på naturen och röra sig i den på ett ansvarsfullt sätt
- * lära sig enkla forsknings- och undersökningsmetoder samt att använda olika informationskällor
- * lära sig jämföra och klassificera det undersökta samt att utvärdera den inhämtade kunskapen
- * reflektera över sin egen omgivning och växelverkan mellan människan och miljön samt över innebörden av begreppet en god miljö

Åk 2, innehåll

Den egna närmiljön	* naturligt formade komponenter* av människan formade komponenter
Organismerna och livsmiljön	* våra vanliga växter, svampar och djurarter samt deras kännetecken (höst och sommar)* årstiderna i naturen
Jorden och rymden	* år, månader, dygn* de fyra väderstrecken* planeterna, jorden och månen* kartan; klassrummets grafiska utseende
Fysikaliska företeelser	* elektricitet; säkerhet och ekonomisk användning
Ämnen	* introduktion av vattnets kretslopp* luftens egenskaper* sparsam användning och återvinning* material; glas och plast, trä och papper samt metaller och textilier* brandsäkerhet
Hälsa	* människokroppen* hälsovanor* matens ursprung* första hjälpens grunder* förebyggande av mobbning
Trafiken	* att röra sig tryggt med cykel
Kultur	* finlandssvenskhet* FN, begreppet internationalism

Åk 3, mål

- * Eleven skall
- * lära sig att värna om naturen och kulturmiljön
- * lära sig att följa givna regler i närmiljön och trafiken
- * lära sig skaffa information om natur och miljö genom att iaktta, undersöka och använda olika informationskällor
- * göra enkla naturvetenskapliga försök
- * lära sig att beskriva, jämföra och klassificera det undersökta samt utvärdera den inhämtade kunskapen
- * lära sig presentera information om miljön och dess fenomen på olika sätt
- * tolka och rita enkla kartor samt använda kartbok
- * lära sig självkännedom samt att uppskatta sig själv och andra
- * lära sig om hälsa och sjukdom samt att lära sig göra hälsofrämjande val
- * reflektera över sin egen omgivning och växelverkan mellan människan och miljön samt

- över innebörden av begreppet en god miljö
* känna till Finlands geografi

Åk 3, innehåll

Den egna närmiljön	* närsamhället, Drumsö
Organismerna och livsmiljön	* olika livsmiljöer; gårdar, parker, skogar, ängar och åkrar * våra vanliga växter, svampar och djurarter
Geografisk framställning	* väderstrecken * kartan; skolgårdens grafiska utseende * Drumsö på kartan -flygfoto * Helsingfors på kartan -stadskarta * Finland på kartan; städer, län, landskap och kommuner - grundkartan
Miljöskydd	
Fysikaliska företeelser	* funktionsprinciper för enkla anordningar såsom hävstång, hjul, fjäder (cykeln) * hållbarheten i olika konstruktioner * ljus
Ämnen	
Hälsa	* hälsovanor * förebyggande av mobbning
Trafiken	* cykeln
Kultur	* kulturer i Finland

Åk 4, mål

- * Eleven skall
- * lära sig att värna om naturen och kulturmiljön
- * lära sig att följa givna regler i trafiken
- * lära sig skaffa information om natur och miljö genom använda olika informations-källor
- * lära sig presentera information om miljön och dess fenomen på olika sätt
- * göra enkla naturvetenskapliga försök
- * lära sig att beskriva, jämföra och klassificera det undersökta samt utvärdera den inhämtade kunskapen
- * kunna använda kartbok
- * känna till hur man använder och sparar energi

- * lära sig självkännedom samt att uppskatta sig själv och andra
- * lära sig social kompetens samt att handla tryggt och självskyddande i sin närmiljö
- * reflektera över sin egen omgivning och växelverkan mellan människan och miljön samt över innebörden av begreppet en god miljö
- * känna till Nordens geografi

Åk 4, innehåll

Organismerna och livsmiljön	* de vanligaste växterna och djurarterna i Norden
Geografisk framställning	* Norden på kartan - länder, städer och landskap - sjöar, hav och vattendrag
Miljöskydd	* vatten - rening, sparsam användning
Fysikaliska företeelser	* magnetism och elektricitet - kompassen - friktionselektricitet och strömkretsar * energi - energiresurser - värmeöverföring och uppvärmning
Ämnen	* vattnet - egenskaper - kretslopp - användning
Hälsa	* människokroppen; våra sinnen * hälsovanor - ansvar för egen hälsa - själsligt välbefinnande och mental hälsa * förebyggande av mobbning
Trafiken	* sjöfart
Kultur	* kulturer i Norden

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I MILJÖ- OCH NATURKUNSKAP EFTER ÅK 4

Kunskaper i naturundersökning Eleven

- * kan göra iakttagelser med sina olika sinnen och fästa uppmärksamhet vid det väsentliga i det som undersöks
- * kan beskriva, jämföra och klassificera föremål, organismer och fenomen på basis av deras olika egenskaper

- * kan under handledning göra enkla undersökningar om naturen och dess fenomen och om kulturmiljön
- * kan använda olika slags informationskällor och jämföra information från olika källor
- * kan presentera informationen om naturen och kulturmiljön i tal och skrift och genom att teckna.

Organismerna och livsmiljön

Eleven

- * förstår hur den levande och icke-levande naturen skiljer sig från varandra och kan beskriva drag i olika livsmiljöer såsom gårdar, parker, skogar, ängar och åkrar och känner igen de vanligaste arterna där; eleven kan ge exempel på ryggradsdjur och ryggradslösa djur
- * känner till årstidernas variation och kan beskriva hur olika organismer har anpassat sig till olika årstider, speciellt till vintern i Finland
- * vet varifrån födoämnen kommer och var maten produceras
- * kan beskriva skillnader mellan naturmiljö och kulturmiljö, visar intresse och ansvar för dem och kan bedöma miljöns skönhet, mångfald och trivsamt
- * förstår hur man betecknar olika objekt på en karta, kan använda väderstreck, teckenförklaringar och skalor som hjälp vid kartläsning och kan rita en enkel karta över skolgården och den egna närmiljön
- * kan beskriva naturförhållanden och människans verksamhet i sin hembygd och i sitt eget landskap
- * har en uppfattning om Finland, de nordiska länderna och övriga närområden och inser rikedom i deras naturlandskap
- * förstår att den egna hembygden är en del av Finland och att Finland är en del av Norden och förstår att människorna lever på jordklotet.

Ämnen och fenomen i miljön

Eleven

- * kan använda centrala begrepp och gestalta begreppsliga helheter
- * kan använda enkla undersökningsredskap såsom klocka, måttband, termometer och lupp och dessutom egenhändigt gjorda redskap
- * kan förklara hur enkla anordningar såsom hävstänger, hjul och fjädrar fungerar och kan undersöka hållfastheten i olika konstruktioner
- * kan bygga en enkel strömkrets med hjälp av batteri, lampa och ledare och känner till de elapparater som används i hemmet; eleven förstår att elanvändning är förenad med risker och visar att han eller hon kan använda elapparater tryggt
- * känner till olika ljus-, ljud- och värmekällor och känner igen och kan undersöka ljus-, ljud- och värmefenomen såsom ljudets fortplantning, ljusets fortplantning och reflexion samt värmeöverföring och uppvärmning
- * känner till hur man skyddar syn och hörsel och förebygger brännskador och kan handla därefter
- * kan undersöka egenskaper hos luft och vatten, ändringar i vattnets aggregationstillstånd och beskriva vattnets kretslopp i naturen
- * förstår vad ämnesomvandling innebär, t.ex. då ett ljus eller trä brinner och känner till lättantändliga ämnen och kan använda enkel släckningsutrustning
- * känner egenskaper hos och användning av olika ämnen och material och vet att det i hemmet kan finnas skadliga ämnen såsom mediciner, tvätt- och rengöringsmedel,

lösningsmedel och tobaks- och alkoholprodukter

- * kan sortera avfall i hemmet, skräpar inte ner i naturen och kan spara vatten, el och värme.

Människan och hälsan

Eleven

- * kan beskriva olika skeden i en människas uppväxt, utveckling och levnadslopp, kan namnge människans viktigaste kroppsdelar och centrala livsfunktioner
- * känner till hälsofrämjande vanor och rutiner såsom dygnsrytm, tillräcklig sömn och vila, näring, regelbundna matvanor, daglig motion, riktiga arbetsställningar i skolan och hemma, hållning, munhygien, kroppshygien, klädsel
- * behärskar de grundläggande normerna för hur man fungerar i grupp och uppför sig artigt; han eller hon känner igen och kan namnge olika känslor och vet att det går att behärska sina känslor
- * kan beskriva de vanligaste barnsjukdomarna, deras symtom och vården av dem; han eller hon känner till grundläggande principer för medicinanvändning; han eller hon behärskar grunderna i första hjälpen och kan tillkalla och hämta hjälp vid behov.

Säkerhet

Eleven

- * kan beskriva olika tecken på mobbning och våld; han eller hon har kännedom om individens rätt till fysisk integritet och känner till skillnaderna mellan acceptabel och oönskad beröring; eleven vet hur han eller hon vid behov kan söka hjälp och vet vem som erbjuder hjälp i skolan och närmiljön
- * vet vad som är lagligt och olagligt för åldersgruppen
- * vet och känner igen de riskfaktorer som hotar tryggheten i närmiljön och i trafiken, till sjöss och på isen; han eller hon känner till de centrala trafikreglerna för fotgängare och cyklister och förstår varför överenskomna regler och anvisningar måste följas.

Biologi och geografi

Mål och innehåll, allmänt

I undervisningen i biologi undersöker man livet och dess yttringar. Eleverna skall lära sig känna igen olika organismarter samt förstå växelverkan mellan dem och deras livsmiljöer. Eleverna skall även lära sig uppskatta och vårda naturens mångfald.

Målet är att eleverna lär känna sig själva som människor och som en del av naturen. Undervisningen baserar sig genomgående på undersökande inläring som sker både inomhus och utomhus.

I undervisningen i geografi betraktar man jordklotet och dess olika områden. Eleverna skall lära sig förstå fenomen som ansluter sig till naturen och människans verksamhet samt växelverkan mellan dem på olika områden.

Målet är att elevernas världsbild skall utvidgas från hemlandet via Europa till den övriga världen. Eleverna skall få en uppfattning om mångfalden av natur- och kulturmiljöer på olika håll i världen. Undervisningen skall skapa en god grund för internationalism och tolerans mellan olika nationer och kulturer.

Med hjälp av undervisningen i hälsokunskap som integreras i biologi och geografi, skall eleverna lära sig förstå sin egen uppväxt och utveckling som en fysisk, psykisk och social process.

Undervisningen i biologi och geografi skall betona ansvar, naturskydd och vård av livsmiljöer samt stöda elevens uppväxt.

Utvärdering

Utvärderingen av ämnet görs i förhållande till hur eleven uppnått de uppställda målen och på basen av hur eleven tillgodogjort sig innehållet som beskrivs för årskursen i fråga.

Åk 5, mål

Eleven skall

- * lära sig känna igen olika arter, deras uppbyggnad och liv samt deras anpassning till sina livsmiljöer
- * lära sig att människan är beroende av den övriga naturen i sin näringsproduktion
- * lära sig värna om naturen och miljön
- * lära sig grundläggande fakta om människans byggnad och livsfunktioner
- * lära sig känna igen pubertetens särdrag
- * lära sig reflektera över frågor som gäller uppväxt, utveckling och social växelverkan
- * lära sig ta ansvar för egna handlingar och ta hänsyn till andra
- * känna till Europas geografi och kultur

Åk 5, innehåll

Skola och samhälle	* rusmedel - alkohol, tobak, narkotika
Levande organismer	* husdjur och odlingsväxter i Europa * vilda växter i närmiljön * människans biologi
Geografisk framställning	* kartfärdighet * Europas geografi - länder, städer, vattendrag och berg
Kultur	* europeiska kulturer
Väder och klimat	* klimatet i Europa
Miljöskydd	* naturiakttagelser och miljömedvetenhet
Hälsa	* hygien och motion * personlighet, individuell utveckling * hänsyn, respekt och ansvar

Åk 6, mål

Eleven skall

- * lära sig känna igen olika arter, deras uppbyggnad och liv samt deras anpassning till sina livsmiljöer
- * lära sig att röra sig i naturen samt att iaktta naturen i terrängen
- * lära sig att människan är beroende av den övriga naturen i sin näringsproduktion
- * lära sig värna om naturen och miljön
- * lära sig känna igen pubertetens särdrag samt förstå sexualiteten som en del av människan
- * lära sig reflektera över frågor som gäller uppväxt, utveckling och social växelverkan
- * lära sig ta ansvar för egna handlingar och ta hänsyn till andra
- * känna till Afrikas och Asiens geografi

Åk 6, innehåll

Skola och samhälle	* övergången till högstadiet (rusmedel)
Levande organismer	* skogen i Finland * djur och växter i Asien * djur och växter i Afrika
Geografisk framställning	* kartfärdighet * världsdelen och världshaven * Asiens geografi - länder, berg, vattendrag * Afrikas geografi - länder, områdesindelning, berg, vattendrag
Kultur	* asiatiska kulturer * afrikanska kulturer
Väder och klimat	* klimat- och vegetationszonerna
Miljöskydd	* utrotningshotade miljöer, växter och djur * hållbar utveckling * naturiakttagelser och miljömedvetenhet
Hälsa	* känslor, empati

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 6

Färdigheter att undersöka naturen

Eleven

- * kan röra sig i naturen och iakttä och undersöka den
- * kan genomföra och beskriva egna enkla undersökningar om naturen och den övriga miljön och kan redogöra för resultaten
- * känner igen de vanligaste växtarterna och kan samla växter enligt anvisningar.

Organismerna och livsmiljöerna

Eleven

- * känner till olika grupper av ryggradsdjur och känner igen de vanligaste däggdjuren, fåglarna och fiskarna i närmiljön och kan ge exempel på hur olika djur har anpassat sig till sin miljö
- * vet att de gröna växterna själva tillverkar sin näring genom assimilation
- * kan med hjälp av exempel redogöra för näringskedjans huvudprinciper
- * förstår och kan ge exempel på varför och hur människan är beroende av naturen och kan ta reda på baslivsmedlens ursprung
- * kan ge exempel på hur man kan vårda och skydda den omgivande naturen och boendemiljön.

Människans byggnad och livsfunktioner, uppväxt, utveckling och hälsa

Eleven

- * kan i huvuddrag beskriva människans byggnad och livsfunktioner
- * kan iakttä förändringarna i sin egen uppväxt och utveckling, kan redogöra för vilka förändringar pojkar och flickor genomgår i puberteten och för den sexuella utvecklingen och kan ge exempel på hur förändringarna varierar från person till person
- * kan ge exempel på hur man kan behärska sina känslor och se på saker också ur andra människors synvinkel och kan med exempel beskriva människors olika sätt att uttrycka känslor
- * känner de rättigheter och det ansvar som hör till åldern.

Kartfärdigheter

Eleven

- * kan ur kartverk leta fram platser som han eller hon har undersökt, använda teckenförklaringar och skalor vid kartläsningen och kan tolka olika slags kartor
- * kan tolka statistik, diagram, bilder och elektronisk information och kritiskt bedöma olika slags informationskällor
- * kan själv rita enkla kartor och diagram.

Europa som en del av världen

Eleven

- * känner i huvuddrag till de europeiska staterna och deras huvudstäder och kan beskriva de varierande naturförhållandena och människans verksamhet i Europa.

Människolivets och livsmiljöernas mångfald på jordklotet

Eleven

- * känner till världskartans centrala namnbestånd, såsom världsdelar, oceaner, de största bergmassiven samt regnskogs- och ökenområden
- * vet att det finns olika klimat- och vegetationszoner på jordklotet och kan ge några exempel på hur olika klimatförhållanden, såsom temperatur och regnmängd, påverkar den mänskliga verksamheten, speciellt jordbruket och boendet i olika zoner och kan beskriva människolivet i olika miljöer

- * kan ge exempel på hurdana förändringar den mänskliga verksamheten har orsakat i miljön, t.ex. när städer och industri har byggts, för mycket betesmark har röjts eller för mycket skog har huggits till ved
- * känner igen särdrag i den egna kulturen och i främmande kulturer.

Fysik och kemi

Mål och innehåll, allmänt

Med elevens tidigare inhämtade kunskaper och erfarenheter som utgångspunkt och med hjälp av de observationer och forskningar som gjorts om kroppar, ämnen och fenomen i omgivningen riktas undervisningen mot fysikens och kemins grundbegrepp och principer.

Undervisningen skall inspirera eleven till fortsatta studier och hjälpa eleven att begrunda betydelsen av en bra och trygg omgivning samt lära eleven att akta och vårda sin omgivning. I undervisningen integreras hälsofostran utgående från säkerhets- och hälsoaspekter.

Utvärdering

Utvärderingen av ämnet görs i förhållande till hur eleven uppnått de uppställda målen och på basen av hur eleven tillgodogjort sig innehållet som beskrivs för årskursen i fråga.

Åk 5, mål

Eleven skall

- * lära sig arbeta och fungera tryggt, skydda sig själv och sin omgivning samt följa givna anvisningar
- * lära sig göra observationer och mätningar, söka information om det som ska undersökas och bedöma informationens tillförlitlighet

- * lära sig dra slutsatser av sina observationer och mätningar och känna igen orsakssammanhang gällande vattnets kretslopp samt värme, ljus och rörelse
- * lära sig göra enkla naturvetenskapliga försök som utreder egenskaper hos fenomen, organismer, ämnen och kroppar
- * lära sig använda fysikaliska och kemiska begrepp i beskrivningar
- * lära sig inse det skadliga i att använda rusmedel och droger

Åk 5, innehåll

Experiment	* säkerhet * rapportering
Energi och elektricitet	* produktion av värme, ljus och rörelse med hjälp av elektricitet - elsäkerhet
Strukturer i naturen	* jämvikt och rörelsefenomen som krafter åstadkommer * kunna röra sig tryggt och förebygga olyckor
Ämnen i omgivningen	* vattnets egenskaper - dess betydelse som lösningsmedel - vattenrening * luft och tryck * separationsmetoder; sållning, silning, avdunstning, filtrering * ämnet i hemmet - hemmets kemikalier - syror och baser

Åk 6, mål

Eleven skall

- * lära sig arbeta och fungera tryggt, skydda sig själv och sin omgivning samt följa givna anvisningar
- * lära sig göra observationer och mätningar, söka information om det som ska undersökas och bedöma informationens tillförlitlighet
- * lära sig dra slutsatser av sina observationer och mätningar och känna igen orsakssammanhang gällande kroppars egenskaper
- * lära sig göra enkla naturvetenskapliga försök som utreder egenskaper hos fenomen, organismer, ämnen och kroppar och sambandet mellan dessa egenskaper
- * lära sig använda fysikaliska och kemiska begrepp i beskrivningar, jämförelser och klassificeringar av naturvetenskaplig kunskap
- * lära sig inse det skadliga i att använda rusmedel och droger

Åk 6, innehåll

Experiment	* säkerhet * rapportering
Energi och elektricitet	* olika sätt att producera elektricitet och värme - jordens energiresurser (kärn-, vind-, vattenkraftverk)
Strukturer i naturen	* jordens dragningskraft och friktion * jordens och månens rörelser * solsystemets och stjärnhimlens strukturer * magnetism
Ämnen i omgivningen	* atmosfären och luftens sammansättning * klassificering av några vanliga ämnen i jordskorpan * olika ämnen och produkter i omgivningen - ursprung - användning - kretslopp/återvinning - en trygg användning * droger och rusmedel

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 6

Utforskning av naturen

Eleven

- * kan arbeta och fungera tryggt, skydda sig själv och sin omgivning och följa givna anvisningar
- * kan göra observationer och mätningar med olika sinnen och instrument, kan koncentrera sig på de väsentliga egenskaperna hos objekten, exempelvis rörelse eller temperatur och förändringar i dem
- * kan dra slutsatser av sina observationer och mätningar, presentera resultaten till exempel med hjälp av tabeller och förklara orsakssammanhang om naturens grundfenomen och kroppars egenskaper, till exempel antagandet att ju större massa en kropp har desto svårare är det att sätta den i rörelse eller att stoppa dess rörelse
- * kan genomföra enkla undersökningar, till exempel att klarlägga de faktorer som påverkar fasta ämnens löslighet
- * kan använda begrepp, storheter och enheter i beskrivningar, jämförelser och klassificeringar av egenskaper hos ämnen, kroppar och fenomen
- * kan samla in information från olika källor och begrunda dess riktighet utgående från tidigare kunskaper, undersökningar och diskussioner.

Energi och elektricitet

Eleven

- * känner till olika spänningskällor såsom batterier och ackumulatorer och kan göra försök där elektricitet används för att producera värme, ljus och rörelse
- * vet att elektricitet och värme kan produceras med hjälp av olika naturresurser och kan klassificera dem i förnybara och icke-förnybara naturresurser.

Strukturer i naturen

Eleven

- * kan undersöka olika krafter som växelverkningar åstadkommer, till exempel tyngdkraft, friktion samt luft- och vattenmotstånd och känner till olika typer av rörelse
- * kan undersöka hur en kraft förändrar en rörelse och kan tillämpa sina naturvetenskapliga kunskaper i trafiken och då han eller hon rör sig
- * känner till fenomen som beror på jordens och månens rörelser, till exempel tid på dygnet, årstider, månfasar och förmörkelser och känner till solsystemets strukturer och kan göra iakttagelser om stjärnhimlen
- * kan beskriva farliga situationer i trafiken och i andra vardagsmiljöer.

Ämnen i vår omgivning

Eleven

- * känner luftens sammansättning och kemiska symboler för gaser i atmosfären och förstår luftens livsuppehållande funktion
- * kan undersöka vattnets olika egenskaper och vet hur vatten renas
- * kan klassificera ämnen som finns i jordskorpan, känner till kemiska symboler för grundämnen som finns i jordskorpan och kan genomföra olika separationer, till exempel filtrering, kristallisering och sållning
- * känner till elementära fakta om kretsloppen hos ämnen och produkter i sin omgivning, vet hur man kan använda dessa ämnen på ett tryggt sätt och kan undersöka deras egenskaper, till exempel surhet
- * känner till viktiga fakta om tobak, alkohol och droger, vet varför de är skadliga och kan ge exempel på varför det är farligt att använda dem.

Evangelisk-luthersk religion

Mål och innehåll, allmänt

Den centrala uppgiften inom religionsundervisningen är att ge eleverna kunskaper, färdigheter och erfarenheter på vilka de kan bygga sin kulturella identitet och uppfatta religionernas betydelse i sin omgivning. Omsorg om medmänniskorna är den bärande principen i undervisningen.

Eleverna skall bli förtrogna med kristendomens grunder samt växa till i etiskt synsätt och utveckla en sund självkänsla.

Utvärdering

Utvärderingen av ämnet görs i förhållande till hur eleven uppnått de uppställda målen och på basen av hur eleven tillgodogjort sig innehållet som beskrivs för årskursen ifråga.

Åk 1, mål

Eleven skall

- * stifta bekantskap med den egna församlingen
- * stifta bekantskap med kyrkoårets högtider och familjehögtider
- * med hjälp av konkreta exempel ur närmiljön få inblick i andra kyrkor och religioner
- * ta del av Bibelns texter
- * få goda etiska värderingar

Åk 1, innehåll

Etik	* respekt för livet och naturen* rättvisa* tolerans* att välja* rätt och fel* Gyllene regeln* flyktingar i vårt land
Kyrkoårets högtider	* Mikaelidagen* alla helgons dag* advent* jul* påsken; introduktion* Kristi himmelfärd* familj och släkt; traditioner och värderingar
Kyrka och församling	* bönen
Bibeln	* skapelsen* Adam och Eva (treans bok)* Noaks ark (treans bok)* Livet på Jesu tid* Psaltaren och psalmboken* Jesus som barn

Åk 2, mål

Eleven skall

- × stifta bekantskap med den evangelisk-lutherska kyrkans verksamhet
- × stifta bekantskap med kyrkoårets högtider och familjehögtider
- × med hjälp av konkreta exempel ur närmiljön få inblick i andra kyrkor och religioner
- × ta del av Bibelns texter

Åk 2, innehåll

Etik	* respekt för livet och naturen* rättvisa* tolerans* att välja* rätt och fel* Gyllene regeln* Jesu läror om den gudomliga omsorgen
Kyrkoårets högtider	* julen

	* påsken * pingst * familj och släkt; traditioner och värderingar
Kyrka och församling	* hemförsamlingen; vem jobbar i församlingen * andra kyrkor i närmiljön/Finland * gudstjänsten * psalmer * mission; missionsbefallningen * det dubbla kärleksbudet * kyrkliga förrättningar; dop (introduktion), nattvard,
Bibeln	* Bibeln * Gamla och Nya testamentet * Nya Testamentets berättelser; Jesu liv * Bönen Fader vår

Åk 3, mål

- * Eleven skall
- * lära sig att tro på livet och sig själv
- * stifta bekantskap med kyrkoårets högtider och familjehögtider
- * med hjälp av konkreta exempel ur närmiljön få inblick i andra kyrkor och religioner
- * ta del av de viktiga berättelserna i Gamla Testamentet
- * lära sig dela med sig av sina känslor och erfarenheter och tillämpa kristen etik

Åk 3, innehåll

Etik	* respekt för livet och naturen * frågor kring rättvisa * tolerans * att välja * rätt och fel
Kyrkoårets högtider	* familj och släkt; traditioner och värderingar
Kyrka och församling	
Bibeln	* Gamla Testamentets berättelser * de 10 budorden * stamfäderna

Åk 4, mål

Eleven skall

- * lära sig att tro på sig själv
- * lära sig dela med sig av sina känslor och erfarenheter
- * aktning för andra människor och naturen och ta ansvar
- * lära sig att tillämpa kristen etik
- * lära sig att förena kyrkoåret och Jesu liv
- * känna till den evangelisk-lutherska och grekisk-ortodoxa kyrkan
- * med hjälp av konkreta exempel ur närmiljön få inblick i andra kyrkor och religioner
- * ta del av Bibelns texter

Åk 4, innehåll

Etik	* etiska diskussioner* aktning av andra människor och naturen* förtrogen med Nya Testamentet
Kyrkoårets högtider	* församlingen och dess uppgifter* kyrkoåret i den evangelisk-lutherska och grekisk-ortodoxa kyrkan* kyrkoåret* midsommar
Kyrka och församling	* gudstjänsten* olika kristna samfund (katolska, ortodoxa m.m.)* religiositeten i elevens omgivning* andra kyrkor och religioner i närmiljön* kyrkliga förrättningar; dop, konfirmation, vigsel, jordfästning
Bibeln	* kyrkans första tid, Paulus
Världsreligionerna	* judendomen* islam* hinduism

Åk 5, mål

Eleven skall

- * lära sig att se religionens inflytande i sitt eget och andras liv
- * bli förtrogen med budorden
- * lära sig att reflektera över etiska frågor

Åk 5, innehåll

Etik	* familj och släkt; traditioner och värderingar* etiska diskussioner* aktuella teman i samhället* göra val

	* ta ansvar * aktning för andra människor och naturen * frågor angående samlevnad och rättvisa * tolerans * att välja * rätt och fel
Kyrkoårets högtider	* advent * jul
Kyrka och församling	* olika kristna samfund * andra kyrkor och religioner i närmiljön
Bibeln	* buden * böner * bibelstudier (att slå upp i Bibeln)

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 5

Eleven känner till det centrala i Bibeln och den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och kan använda det inlärd för att skaffa sig ytterligare kunskaper.

Eleven

- * känner till Bibelns centrala berättelser
- * känner till de grundläggande dragen hos den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och församlingen där han eller hon bor
- * vet att den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland hör till kyrkornas stora familj och känner till andra kristna kyrkor och samfund

Eleven gestaltar religionen som företeelse

Eleven

- * förstår det religiösa språkbrukets karaktär
- * identifierar religiösa symboler, begrepp och metaforer
- * ser religionens inverkan i sitt liv och sin närmiljö

Eleven kan utnyttja religiös kunskap

Eleven

- * har en preliminär uppfattning om trons och kunskapens grundläggande karaktär
- * kan skärskåda livsfrågor som står honom eller henne nära
- * kan gestalta sin egen världsåskådning på ett sätt som motsvarar elevens åldersgrupp

Eleven kan handla etiskt ansvarsfullt

Eleven

- * har förmåga till etisk reflektion

- * identifierar faktorer som inverkar på moralbeslut och beaktar dem i sitt liv.

Mål, åk 6

Eleven skall

- * fördjupa sig i Bibeln som en samling mänskliga och heliga skrifter
- * göra sig förtrogen med kristendomen och dess betydelse i människans och samhällets liv
- * fördjupa sig i den lutherska kyrkan och dess trosuppfattning
- * kunna respektera människor som har en annan tro och som tänker på ett annat sätt
- * bli förtrogen med Nya Testamentet

Innehåll, åk 6

Etik	* den kristna människoupfattningen och förmågan att sätta sig in i en annans situation * människan som påverkare av sitt eget liv, av samhället och miljön (kristna personligheter, Martin Luther King m.fl.)
Kyrkliga högtider	* jul * påsk * pingst
Kyrka och församling	* centrala frågor om kristendomens uppkomst och utveckling * den kristna tron, dess mänskliga och samhälleliga betydelse, speciellt den lutherska tron, kristna symboler
Bibeln	* Bibelns inflytande på kulturen * huvuddragen i Bibelns tillkomst och uppdelning * bibelstudier (att slå upp i bibeln)
Finlands livsåskådningstradition	* en överblick över religionsläget i Finland, speciellt den lutherska kyrkan och den ortodoxa kyrkan * psalm- och annan musiktradition * den katolska medeltiden, reformationen (Martin Luther, Mikael Agricola)

Kriterier för vitsordet 8 i åk 6

Eleven kan skaffa sig fördjupad kunskap om kristendomen och den evangelisk-lutherska kyrkan

Eleven

- * känner till Bibelns centrala berättelser (i GT Abraham, Josef, Mose i NT liknelser, bergspredikan och viktiga händelser i Jesu liv, det som behandlats)
- * känner till de händelser som ledde till kristendomens uppkomst och behärskar de viktigaste skedena i de kristna kyrkornas historia
- * känner till den evangelisk-lutherska kyrkans historia i Finland och förstår den finländska lutherdomens grundkaraktär

Eleven förstår religionen som fenomen

Eleven

- * ser religionens inflytande på den finländska och europeiska kulturen
- * respekterar människor som tror och tänker annorlunda

Eleven kan handla etiskt ansvarsfullt

Eleven

- * har förmåga till ansvarsfull etisk reflektion
- * ser följderna av sina val och handlingar

Ortodox religion

Det centrala i ortodox religionsundervisning är att stärka och upprätthålla elevens ortodoxa identitet. Undervisningen skall hjälpa eleven att förstå vilken betydelse religionen har för henne själv samt hur religionen påverkar samhället och kulturen. Undervisningens mål är dessutom att förmedla religiös och livsåskådningsmässig allmänbildning. Detta sker genom samtal och studiebesök samt genom att eleven deltar i gudstjänster. Berättandet har en viktig roll i undervisningen.

Den ortodoxa religionsundervisningens grunduppgift för årskurserna 1-2 är att via kunskaper, färdigheter och upplevelser av det heliga förmedla eleven stoff för att bygga upp en egen livsåskådning för att växa upp till en ansvarsställande individ.

Utvärdering

Utvärderingen av ämnet görs i förhållande till hur eleven uppnått de uppställda målen och på basen av hur eleven tillgodogjort sig innehållet som beskrivs för årskursen i fråga.

Åk 1, mål

Eleven:

- * lär sig grundbegrepp om den ortodoxa kristendomen och dogmatiken
- * lär sig vissa delar av det ortodoxa kyrkoåret
- * bekantar sig i den egna församlingens verksamhet
- * bekantar sig med Jesu hemland och de viktigaste skeden i Jesu liv främst via kyrkoårets fester
- * deltar i ortodox liturgi

- * bekantar sig inledningsvis med lutherdomen
- * lär sig att ta hänsyn till sin nästa i sin egen undervisningsgrupp och även utanför den

Åk 1, innehåll:

Kyrkoåret och helgon	* kyrkoårets viktigaste fester * elevens himmelska förebedjare och namnsdagen * fastan * några helgon, såsom den helige Nikolaos samt våra fäder bland helgonen Sergej och Herman av Valamo
Som medlem i kyrkan	* korstecknet och ikonerna * bönen * församlingens barnverksamhet * den lutherska kyrkan
Bibeln som helig bok	* centrala skeden i Jesu liv * Jesu hemland
Det liturgiska livet	* kyrkogång * några kyrkohymner * kyrkan som byggnad
Dogmatiken och den etiska tillväxten	* människan som Guds avbild och like * Fader, Son och Helig Ande * skillnaden mellan gott och ont * vänskap och tolerans

Åk 2, mål

Eleven

- * fördjupar sig i de centrala begreppen inom ortodox kristendom och dogmatik
- * lär sig känna kyrkoåret
- * bekantar sig med församlingens verksamhet
- * bekantar sig med Jesu liv och undervisning
- * deltar i ortodox liturgi
- * bekantar sig inledningsvis med andra religioner
- * lär sig att ta ansvar för sitt handlande

Åk 2, innehåll

Kyrkoåret och helgon	* de viktigaste festerna inom kyrkoåret * elevens egen skyddshelgon * fastan * några av kyrkans helgon, såsom Georgios Segraren, den heliga Katarina, Sofia och Lucia

Som medlem i kyrkan

- * välsignandet av hemmet
- * liturgin
- * församlingens barnverksamhet
- * kyrkor och religioner i närmiljön

Bibeln som helig bok

- * centrala skeden i Jesu liv
- * Jesu undervisning

Det liturgiska livet

- * dop och nattvard
- * namngivning
- * kyrkogång
- * de vanligaste kyrkohymnerna
- * kyrkan som helig plats

Dogmatiken och den etiska tillväxten

- * människan som Guds avbild och like
- * kärleken till nästan
- * synden och bikten

Åk 3, mål

Eleven

- * fördjupar sig i de centrala begreppen inom ortodox kristendom och dogmatik
- * lär sig känna kyrkoåret
- * uppskattar Guds skapelseverk
- * förstår, med hjälp av berättelser, Guds vägledning och försyn i sitt eget liv
- * deltar i ortodox liturgi
- * bekantar sig med Gamla testamentets berättelser och deras budskap
- * lär sig att reflektera över etiska frågor i sitt eget liv.

Åk 3, innehåll:

Kyrkoåret och helgon

- de viktigaste festerna och fastorna i kyrkoåret
- de heliga i Gamla testamentet

Som medlem i kyrkan

- liturgin
- kyrkor och religioner i närmiljön
- drag som är gemensamma för judendomen, kristendomen och islam samt drag som skiljer dem åt

Bibeln som helig bok

- världens skapelse, syndafallet, Kain och Abel
- Noa, Abraham, Isak, Jakob, Josef, Mose
- ökenvandring, ankomsten till det förlovade landet
- de tio budorden, det dubbla kärleksbudet

Det liturgiska livet	– sakramenten, speciellt dopet, myrrasmörjelsen, boten och nattvarden – kyrkogång – de vanligaste kyrkohymnerna – kyrkan som helig plats
Dogmatik och etisk fostran	– människan som Guds avbild och like – den heliga Treenighetens personer och deras särdrag – etiken i de tio budorden

Utvärdering:

Eleven

- känner till Gamla testamentets berättelser i stora drag
- kan de tio budorden
- vet betydelsen av myrrasmörjelsen
- känner till några kyrkohymner
- kan skilja på de yttre dragen i judendom, kristendom och islam.

Åk 4, mål

Eleven

- * sätter sig in i evangeliernas berättelser och deras budskap
- * bekantar sig med evangeliernas tillkomst och deras författare
- * lär sig att reflektera över etiska frågor som uppkommer i Nya testamentets berättelser
- * bekantar sig med andra kristna kyrkor.

Åk 4, innehåll

Kyrkoåret och helgon	– de heliga apostlarna – de heliga evangelisterna
Som medlem i kyrkan	– liturgin – katolska och lutherska kyrkan
Bibeln som helig bok	– Jesu liv på jorden, Jesu undervisning och underverk – passionshistoria, uppståndelsen och det nya livet
Det liturgiska livet	– sakramenten, speciellt sjuksmörjelse, äktenskap och prästerskap – kyrkogång – de vanligaste kyrkohymnerna – kyrkan som helig plats
Dogmatik och etisk fostran	– frälsningen och det eviga livet

Utvärdering:

Eleven:

- känner till evangeliernas budskap
- vet vilka som har skrivit evangelierna och hur de har kommit till
- känner till händelserna under stora veckan
- känner till andra kristna kyrkor
- känner till betydelsen av sjuksmörjelse, äktenskap och prästerskap
- känner till kyrkans inredning.

Åk 5, mål

Eleven

- * sätter sig in i liturgin och den ortodoxa kristenheten
- * känner till den ortodoxa lärans centrala begrepp
- * bekantar sig med andra religioner

Åk 5, innehåll

Kyrkoåret och helgon	–kyrkoårets struktur
Som medlem i kyrkan	– klosterverksamheten – kyrkans stora lärofäder och martyrer – olika organisationer inom Finlands ortodoxa kyrka – den ortodoxa traditionen i världen – judendom och islam
Bibeln som helig bok	– Nya testamentets tidshistoria
Det liturgiska livet	– liturgin och det liturgiska livet i församlingen
Dogmatik och etisk fostran	– den heliga Treenighetens personer och deras särdrag – den ortodoxa människosynen

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 5

Eleven känner till det centrala i ortodoxin

Eleven

- * är medveten om liturgigudstjänstens betydelse som en del av en ortodox kristens liv
- * känner i huvuddrag till det ortodoxa kyrkoårets faste- och högtidstradition och kan följa kyrkoåret i sitt eget liv
- * känner till den ortodoxa människosynen och andra grundbegrepp inom den ortodoxa kristendomen, kan tillämpa dem i sitt eget liv.

Eleven känner till Bibelns centrala berättelser

Eleven

- * känner i huvuddrag till Gamla och Nya testamentets olika karaktär
- * känner till Kristi undervisning, livsskeden och kyrkans uppkomst
- * kan reflektera över etiska frågor utifrån Bibelns berättelser och sitt eget liv och beakta dem i sin livsföring.

Eleven kan använda religiös kunskap

Eleven

- * känner till den ortodoxa dogmatikens centrala grundbegrepp
- * känner till den ortodoxa traditionen som en del av en ortodox kristens liv
- * kan använda det inlärd för att stärka den ortodoxa identiteten
- * kan stärka sin ortodoxa identitet.

Eleven är insatt i sin egen religion och känner till religionerna i sin närmiljö

Eleven

- * känner till den ortodoxa kyrkans särdrag
- * identifierar den religiösa bakgrunden i sin familj
- * känner till verksamheten i sin egen hemförsamling
- * känner till andra kristna kyrkor och samfund i närmiljön.

Åk 6, mål

Eleven

- * känner till konunga- och profeternas tid i Nya testamentet
- * bekantar sig med apostlatidens kyrka
- * känner till sakramenten.

Åk 6, innehåll

Bibeln

- profeterna
- konungarnas tid
- psalmerna

Kyrkohistoria

- de viktigaste händelserna i kristendomens uppkomst och utveckling

Liturgi och dogmatik

- gudstjänsterna: liturgi, vigilia, fasteliturgi och andra kyrkliga förrättningar
- kyrkan som byggnad
- sakramenten

Etik

- etiken i bergspredikan

Utvärdering:

Eleven

- känner till de viktigaste profeterna och kungarna under Gamla testamentets tid
- vet de viktigaste händelserna i apostlatidens kyrka

- känner till kyrkans sakrament
- känner till kyrkans viktigaste gudstjänster
- känner i huvuddrag till Jesu etiska undervisning i bergspredikan.

Bedömning:

Grundskolans religionsundervisning har målsättningar där det inte är ändamålsenligt och inte mänskligt att mäta resultat. Att mäta den kognitiva nivån är möjligt, men den största delen av färdighets- och attitydmålsättningarna berör sådana delar av personligheten som skolan inte har någon lämplig skala för. Elevens kognitiva nivå utvärderas främst med hjälp av muntliga förhör i samtalsform. I de högre årskurserna kan skriftliga prov förekomma. Vid betygsättningen skall man ta hänsyn till elevernas aktivitet på lektionerna och engagemang inom t.ex. församlingens barnverksamhet.

Livsåskådningskunskap

Mål och innehåll, allmänt

Undervisningen i livsåskådningskunskap har som uppgift att stödja eleven att bli en självständig, tolerant, ansvarsfull och omdömesgill medlem i samhället. Den skall stöda eleven till att bli en fullvärdig medborgare i ett demokratiskt samhälle, som snabbt förändras och blir alltmer globalt. Medborgarskapet förutsätter förmåga att tänka och handla enligt etiska principer och allmänbildning i livsåskådningsfrågor och kultur.

Livsåskådningskunskap är ett tvärvetenskapligt ämne med utgångspunkt i filosofi samt samhälls- och kulturvetenskaper. I undervisningen betonas människans förmåga att utforska sin värld och aktivt styra sitt liv. Eleverna uppmuntras att ge uttryck för sin personlighet och visa empati. De handleds i att använda sina egna möjligheter och att tänka kritiskt.

Innehållet i undervisningen bildar studiehelheter med stoff från nedanstående temaområden. Innehållet kan alternera enligt undervisningsgruppernas sammansättningar över årskursgränserna.

Mänskorelationer

- * vänskap och kamratskap
- * individens ansvar för mänskliga relationer
- * rättvisa i det dagliga livet
- * grunderna för samlevnad
- * tanke-, religions- och livsåskådningsfrihet, tolerans och diskriminering
- * ett gott liv, värde och norm, ansvar och frihet

Kultur och samhälle

- * elevens jagbild
- * olika livsskeden

- * den egna livsmiljön
- * kulturtraditioner
- * mångfald
- * olika livs- och världsåskådningar
- * barnets rättigheter, mänskliga rättigheter
- * jämlikhet, demokrati, fred, framtidens värld
- * etikens grunder
- * världsalltet, livets uppkomst och utveckling, jorden
- * miljö och natur
- * naturens framtid och en hållbar utveckling

Utvärdering

Utvärderingen av elevens kunskaper sker kontinuerligt genom samtal och elevens redovisning av sin förmåga att bearbeta stoffet i referat, forskningsuppgifter, textredovisning, förhör och prov.

Årskurs 1- 5, mål

Målet för undervisningen är att stöda elevens strävan till att

- * bygga upp sin identitet och sin livsåskådning samt att kunna se helheter
- * utveckla omdömesförmåga och förmåga att handla etiskt överlagt samt att se de etiska dimensionerna i vardagen
- * bli bekant med principerna för de mänskliga rättigheterna, tolerans, rättvisa och en hållbar utveckling
- * ta ansvar för sig själv, för andra människor, för samhället och naturen
- * bli bekant med olika betraktelsesätt och kulturer i närmiljön
- * kunna konfronteras med osäkerhet och förkovra sig i förmågan att uttrycka sig

Årskurs 1, innehåll

Mänskorelationer

.
.

.

.

- * jag- vi
- * identitet
- * den egna livsmiljön
- * kamratskap och vänskap
- * mobbning

Kultur och samhälle

.
.

.

- * högtider och traditioner i samhället
- * religionsfrihet
- * festseder i hemmen och i skolan
- * levnadssätt och boendemiljöer av olika slag
- * människans ansvar för sig själv, andra människor och naturen
- * miljövard

Årskurs 2, innehåll

Mänskorelationer

- * ansvar

- . * skyldigheter och rättigheter
 - . * ansvar för mänskliga relationer
 - . * kärlek, sorg, glädje, rädsla
 - . * människans relationer till kretsloppet i naturen
 - . * FN och Röda Korset/Halvmånen
- Kultur och samhälle
- * nationella fester
 - * giftermål, begravning
 - * seder och levnadsförhållanden i andra kulturer
 - * kunskap om jordens uppkomst och världsalltet
 - * ursprungsbefolkningar, föreställningar och traditioner

Årskurs 3, innehåll

- Mänskorelationer
- * ett självständigt och kritiskt omdöme
 - * lycka
 - * att vara finländare
 - * fredsörelser
- Kultur och samhälle
- * semitiska religioner

Årskurs 4, innehåll

- Mänskorelationer
- * människan och naturen
 - * Green Peace, Amnesty International
 - * de mänskliga rättigheterna
- Kultur och samhälle
- * nordisk mytologi
 - * hinduism och buddhism

Årskurs 5, innehåll

- Mänskorelationer
- * ungdomskulturer
 - * förebilder
 - * personer av betydelse
 - * medborgerliga rättigheter och skyldigheter
 - * ansvaret för kommande generationer
- Kultur och samhälle
- * grekisk, romersk, egyptisk och kinesisk mytologi

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 5

Mänskorelationer
Eleven

- * kan bedöma olika situationers moraliska krav och en handling etiska berättigande
- * vet att ett handlande som står emot ens principer är fel

- * kan granska etiska problem tillsammans med andra och acceptera att man kan handla enligt olika principer
- * inser att det finns fredliga lösningar på konflikter
- * kan identifiera livsåskådningsfrågor
- * kan använda centrala begrepp i läroämnet
- * vågar framföra egna synpunkter och förstår att de bör kunna motiveras
- * kan gestalta livsåskådningsfrihetens betydelse för det egna livet

Kultur och samhälle

Eleven

- * kan se den finländska kulturen som en del av världens mångfald
- * känner till principerna för de mänskliga rättigheterna
- * inser betydelsen av ömsesidiga regler
- * uppfattar det individuella ansvaret och att människor hör till olika gemenskaper
- * känner till olika förklaringar om världen och människans plats i den
- * förstår naturens och miljöns betydelse för människans livskvalitet
- * kan handla med respekt för naturen och uppfattar principerna för en hållbar utveckling

Årskurs 6- 9

Undervisningens huvuduppgift är att fördjupa elevens förståelse av den egna livsåskådningen och världsbilden. Eleven vidgar sina kunskaper om olika livsåskådningar och religioner och stärks i sin utveckling till en ansvarskännande och aktiv samhällsmedlem.

Utvärdering

Utvärderingen av elevens kunskaper sker kontinuerligt genom samtal, elevens redovisning av sin förmåga att arbeta med kunskapsstoff, forskningsuppgifter, referat och kunskapssökning samt genom visad förmåga att självständigt framställa åskådningsfrågor i anslutning till olika livssituationer och söka svar på dessa.

Årskurs 6, mål

Målet för undervisningen är att stöda elevens strävan till att

- * söka och bygga upp sin identitet och livsåskådning och samtidigt se helheter och kunna uttrycka sig och motivera sina ställningstaganden
- * utveckla omdömesförmågan och förmågan att handla etiskt överlagt och kunna se de etiska dimensionerna i vardagen, såväl i närmiljön som globalt
- * ta till sig principerna för de mänskliga rättigheterna, tolerans, rättvisa och en hållbar utveckling och därmed visa ansvarskänsla för den egna personen, andra människor, samhället och naturen
- * utvidga sin allmänbildning vad gäller livsåskådningsätt och kulturer och intressera sig för olika värderingar, trossystem och vedertagna uppfattningar; deras uppkomst och inflytande på det dagliga livet

Årskurs 6, innehåll

Mänskorelationer

- * utvecklandet av ett etiskt omdöme
- * modeller för lösandet av etiska problem
- * egna möjligheter att påverka synsätt och opinioner
- * mänskorätts- och miljöetik
- * mångkulturalism

Kultur och samhälle

- * filosofi och vetenskap
- * demokrati och grunderna för samhällsteori
- * konfessionslöshet
- * livsåskådningens grunder
- * sociala och kulturella följder av frigörelseprocesser (även politiska)

Historia

Mål och innehåll, allmänt

Syftet med historieundervisningen är att ge eleven stoff för att bygga upp sin identitet, för att sätta sig in i begreppet tid och för att förstå människans verksamhet och värdet i intellektuellt och kroppsligt arbete.

Eleven handleds att förstå den egna kulturen samt andra kulturer är resultat av en historisk process.

Utvärdering

Utvärderingen av ämnet görs i förhållande till hur eleven uppnått de uppställda målen och på basen av hur eleven tillgodgjort sig innehållet som beskrivs för årskursen i fråga.

Åk 5, mål

Eleven skall

- × lära sig förstå olika sätt att indela historien i tidsperioder samt använda begreppen förhistoria - historia
- × lära sig känna igen förändringar i den egna familjens och hembygdens historia
- × lära sig ange orsaker till förändringar
- × lära sig förstå att uppgifterna i historien är historikernas tolkningar och att dessa kan förändras på grund av nya fynd

Åk 5, innehåll

Finland	* forntiden * urbefolkningen * medeltiden och korstågen * nya tiden * framstegen under 1700-talet
Östersjöområdet	* vikingatiden * Sverige som stormakt * Ryssland som stormakt

Åk 6, mål

Eleven skall

- * lära sig förstå olika sätt att indela historien i tidsperioder samt använda begreppen förhistoria - historia
- * lära sig känna igen förändringar i världshistorien
- * lära sig ange orsaker till förändringar
- * lära sig förstå att uppgifterna i historien är historikernas tolkningar och att dessa kan förändras på grund av nya fynd

Åk 6, innehåll

Människan	* urtidsmänniskan * språket och skrivkonsten
Antiken	* Egypten * Grekland * det romerska imperiet
Europa	* medeltiden * nya tiden * franska revolutionen
Utveckling från förhistorisk tid till 1800-talet (ett valfritt alternativ)	* någon utomeuropeisk högkultur * handelns utveckling * kulturens utveckling * trafik- och transportmedlen * förändringar hos befolkningen

PROFIL FÖR ELEVENS GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 6

Att skaffa sig kunskap om det förgångna

Eleven

- * kan skilja fakta från åsikter
- * kan skilja källan och tolkningen av den från varandra.

Att förstå historiska fenomen

Eleven

- * vet att det förflutna kan delas in i olika tidsperioder och kan nämna karakteristiska drag för olika samhällen och tidsperioder
- * känner igen händelsernas kontinuitet från en tidsperiod till en annan och förstår att förändring inte är detsamma som framsteg och att förändringar inte heller betyder detsamma ur olika människors och grupper synvinkel
- * kan leva sig in i en människas situation förr i tiden, kan förklara varför människor under olika tidsperioder tänkte och handlade på olika sätt.

Att utnyttja historiska kunskaper

Eleven

- * kan skildra ett aktuellt tema som behandlas genom att förklara händelsen eller fenomenet ur vissa aktörers synvinkel
- * känner till att en del saker kan tolkas på olika sätt och kan förklara varför.

Musik

Mål och innehåll allmänt

Den centrala uppgiften inom musikundervisningen är att ge eleverna färdigheter som de har nytta av då de musicerar. Undervisningen bygger på att öka elevernas musikalitet.

Utvärdering

Utvärderingen av ämnet görs i förhållande till hur eleven uppnått de uppställda målen och på basen av hur eleven tillgodogjort sig innehållet som beskrivs för årskursen i fråga.

Mål, åk 1

Eleven skall

- * lära sig grundläggande färdigheter så att de kan uttrycka sig musikaliskt
- * lära sig att uttrycka sig musikaliskt genom att sjunga, spela och röra sig till musik både som individ och i grupper
- * lära sig att lyssna på musik
- * bekanta sig med både inhemsk och utländsk musik
- * lära sig att skapa egna melodier och rytmer genom att sjunga och att spela på olika instrument

Innehåll, åk 1

Sång

- * rytm, rörelse och ramsor
- * koordinationssånger
 - klapp, dans och clavesövningar

- * rörelselekar
- * vecko-, månads- och årstidssånger
- * trafiksånger
- * traditionella barnsånger och psalmer
- både inhemska och utländska

Musiklyssning * Peter och vargen

Mål, åk 2

Eleven skall

- * lära sig grundläggande kunskaper och färdigheter så att de kan uttrycka sig musikaliskt
- * lära sig att använda rösten på rätt sätt
- * lära sig att uttrycka sig musikaliskt genom att sjunga, spela och röra sig till musik både som individ och i grupp
- * lära sig att lyssna på musik och att iaktta ljudmiljön
- * bekanta sig med både inhemsk och utländsk musik

- * lära sig att skapa egna melodier och rytmer genom att sjunga och att spela på olika instrument

Innehåll, åk 2

Sång * rytm och ramsor
 * C-durskalan
 * barnsånger och psalmer

Grundläggande begrepp * jämn/tredelad rytm
 * hitta puls
 * solo - tutti
 * dur – moll
 * notsystem, g-klav

Instrument

Musiklyssning * introduktion av några klassiska kompositörer genom kända verk samt genom musiksagor

Mål, åk 3

Eleven skall

- * lära sig grundläggande kunskaper och färdigheter så att de kan uttrycka sig musikaliskt
- * lära sig att använda rösten på rätt sätt
- * lära sig att uttrycka sig musikaliskt genom att sjunga, spela och röra sig till musik både som individ och i grupp
- * lära sig att lyssna på musik och iaktta ljudmiljön
- * bekanta sig med både inhemsk och utländsk musik

- * lära sig att skapa egna melodier och rytmer genom att sjunga och att spela på olika instrument

Åk 3, innehåll

Sång	* C-dur sånger * inhemska och utländska sånger * folkvisor, både finlandssvenska och finskspråkiga
Teori	* C-durskalan, c1 -c2 * notrebusar * enkla rytmiskt * dur - moll
Musikkulturer	* Finland
Musiklyssning	* inhemsk musik

Åk 4, mål

Eleven skall

- * lära sig grundläggande kunskaper och färdigheter så att de kan uttrycka sig musikaliskt
- * lära sig att använda rösten på rätt sätt
- * lära sig att uttrycka sig musikaliskt genom att sjunga, spela och röra sig till musik både som individ och i grupp
- * lära sig att lyssna på musik och iaktta ljudmiljön
- * bekanta sig med både inhemsk och utländsk musik
- * lära sig grunderna i gitarrspel

Åk 4, innehåll

Sång	* inhemska och utländska sånger * kanon
Teori	* notnamn, g-g2 * förtecken * olika tonarter
Instrument	* gitarr
Musikkulturer	* Norden - folkmusik
Musiklyssning	* nordiska kompositörer

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅK 4

Eleven

- * kan använda rösten så att han kan delta i enstämig allsång
- * uppfattar musikens grundpuls så att han kan öva sig att spela och delta i samspel
- * kan fungera i en musicerande grupp och ta hänsyn till de andra medlemmarna i gruppen
- * behärskar en sångrepertoar, delvis utantill
- * kan ensam och i grupp och med hjälp av ljud, rörelse, rytm och melodi hitta på musikaliska lösningar i olika övningar (t.ex. eko, fråga/svar, solo/tutti)
- * kan känna igen musik och kan uttrycka sin lyssnarupplevelse verbalt, med bilder eller med rörelser.

Åk 5, mål

Eleven skall

- * upprätthålla och utveckla sin musikaliska uttrycksförmåga på olika sätt
- * lära sig att kritiskt iaktta och bedöma olika ljudmiljöer
- * fördjupa sin kännedom om musikens olika arter och stilar
- * att känna igen olika instrumentgrupper
- * lära sig grunderna i elbas

Åk 5, innehåll

Sång	* sånger på olika språk; finska, engelska och tyska * tvåstämmiga sånger
Teori	* notvärden och pauser
Instrument	* symfoniorkestern - instrument och sammansättning * grunderna i elbas
Musikkulturer	* Europa
Musiklyssning	

Åk 6, mål

Eleven skall

- * upprätthålla och utveckla sin musikaliska uttrycksförmåga på olika sätt
- * lära sig att kritiskt iaktta och bedöma olika ljudmiljöer
- * fördjupa sin kännedom om musikens olika arter och stilar
- * att känna igen olika instrumentgrupper
- * lära sig grunderna i ensemblespel

Åk 6, innehåll

Sång	* en- och flerstämmiga sånger * pop-sånger

Teori	* repetition av notnamn, förtecken och notvärden
Instrument	* trumsetet * ensemblespel
Musikhistoria	* från medeltid till klassicism * afro-amerikanska musikens historia
Musiklyssning	* skivråd med poänggivning, muntlig motivering

Bildkonst

Mål och innehåll, allmänt

Den centrala uppgiften inom bildkonst är att ge eleverna färdigheter och kunskaper som de kan ha nytta av då de tecknar, modellerar och bygger. Undervisningen strävar till att öka elevernas kreativitet.

Utvärdering

Utvärderingen av ämnet görs i förhållande till hur eleven uppnått de uppställda målen och på basen av hur eleven tillgodogjort sig innehållet som beskrivs för årskursen i fråga.

Åk 1, mål

Eleverna skall

- × lära sig färdigheter som hjälper dem att uttrycka sin fantasi och kreativitet
- × lära sig att genom iakttagelser avbilda sin omgivning
- × förbättra sin rumsuppfattning genom konstruktions- och gestaltningsuppgifter
- × lära sig att uttrycka sig med hjälp av bildkonstens olika tekniker och redskap
- × lära sig att granska sin egen konstnärliga verksamhet

Åk 1, innehåll

Teckning och grafik	* skissning * teckning med olika material och tekniker - kritor, färgpennor * enkla tryckmetoder - stämpeltryck, klossar, egna handen, löv

Målning	* vattenfärger, flaskfärger * penselövningar - att hålla i penseln - att ta färg - att måla streck och ytor * färglära - grund- och mellanfärger - färgcirkel, färgernas namn - färgblandningsövningar
Modellering och konstruktion	* modellering - lera och naturmaterial (snö, sand) * klippning och rivning - papper, tyg * vikning
Konsthistoria och bildstudium	* bildanalys * stilriktningar: abstrakt konst
Skrivning	* textning * kombination av text och bild
Datateknik	* ritning med ritprogram

Mål, åk 2

Eleverna skall

- × lära sig färdigheter som hjälper dem att uttrycka sin fantasi och kreativitet
- × lära sig att genom iakttagelser avbilda sin omgivning
- × förbättra sin rumsuppfattning genom konstruktions- och gestaltningsuppgifter
- × lära sig att uttrycka sig med hjälp av bildkonstens olika tekniker och redskap
- × lära sig att granska sin egen konstnärliga verksamhet

Innehåll, åk 2

Teckning och grafik	* skissning * teckning med olika material och tekniker - kritor och färgpennor * enkla tryckmetoder - stämpeltryck - djuptryck på pressprint eller styrox - schablontryck
Målning	* täckfärger * penselövningar * färglära

Modellering och konstruktion	* modellering * klippning och rivning * vikning
Konsthistoria	* bildanalys * stilriktningar
Skrivning	* skrivstil * kombination av text och bild
Datateknik	* ritning med ritprogram

Åk 3, mål

Eleverna skall

- * lära sig färdigheter som hjälper dem att uttrycka sin fantasi och kreativitet
- * lära sig att genom iakttagelser avbilda sin omgivning
- * förbättra sin rumsuppfattning genom konstruktions- och gestaltungsoppgifter
- * lära sig uttrycka sig med hjälp av bildkonstens olika tekniker och redskap
- * lära sig granska sin egen och andras konstnärliga verksamhet
- * lära sig att uttrycka sig i bild och tänka visuellt med bildkonstens olika tekniker och redskap
- * lära sig vårda arbetsredskap och material

Åk 3, innehåll

Teckning och grafik	* teckning med olika material och tekniker - kol, tusch - ornament
Målning	* färglära - färgcirkeln, hela färger - färgblandningsövningar * penselövningar - med våt färg på torrt papper/ vått papper - med torr färg på torrt papper/ vått papper * stilleben
Modellering och konstruktion	* collage
Skrivning	* skrivstil
Konstkännedom	* stilriktningarna pointillism och kubism
Arkitektur	* byggnader i närmiljön

Datateknik * grafisk framställning [ritprogrammet Paint]

Miljökonst

Åk 4, mål

Eleverna skall

- * lära sig färdigheter som hjälper dem att uttrycka sin fantasi och kreativitet
- * lära sig att genom iakttagelser avbilda sin omgivning
- * förbättra sin rumsuppfattning genom konstruktions- och gestaltungsuppgifter
- * lära sig uttrycka sig med hjälp av bildkonstens olika tekniker och redskap
- * lära sig granska sin egen och andras konstnärliga verksamhet
- * lära sig vårda arbetsredskap och material

Åk 4, innehåll

Teckning och grafik * användning av linjal och passare
* perspektiv: framför-bakom, stor-liten, tydlig-otydlig

Målning * färglära
- nyanser, kalla och varma färger, kontrastfärger
* silhuetter
* marmorering

Modellering och konstruktion * precisionsklippning

Skrivning * initialer
- monogram

Konstkännedom * kännedom om finländsk konst och fördjupande om en finländsk konstnär

Arkitektur * byggnader i närmiljön

Datateknik * grafisk framställning [Paint]

Under åk 3-4 görs ett större projekt, t ex en egen bok; eget papper, marmorering och bokbindning

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 4

Eleven

- * kan ge sina tankar, känslor och föreställningar visuell form och omvandla sina iakttagelser till bilder
- * känner till kompositionens grunder i bildframställning och rumsåtergivning och förstår materialets egenskaper
- * kan använda de viktigaste redskapen och teknikerna i sin bildframställning och använda skisser som hjälpmedel i sitt arbete

- * kan vårda arbetsredskap och material
- * kan dokumentera sin arbetsprocess och använda den vid självvärdering
- * kan diskutera egna och andras bilder, motivera sin konstsmak och använda grundläggande konstbegrepp
- * vet vad konstnärer gör, känner till en del finländska konstnärers arbeten och de visuella uttrycken för främmande kulturer i sin egen erfarenhetskrets
- * vet hur man för sig i ett museum och på en konstutställning och i olika konstsammanhang
- * kan under handledning använda till exempel konstverk, bilder i omgivningen, natur och byggd miljö, böcker, tidningar, museer, gallerier och Internet som informationskällor
- * kan identifiera och sätta värde på estetiska och etiska värden i närmiljön och i skolan
- * vet vad arkitekter och formgivare gör och känner till en del arbeten av arkitekter och formgivare
- * kan bedöma hur han eller hon utnyttjar media, kan göra val och motivera sin ståndpunkt
- * kan observera och bedöma skillnaderna mellan den verkliga och den fiktiva världen
- * kan använda några redskap för visuell kommunikation
- * kan arbeta ensam och i samverkan med andra.

Åk 5, mål

Eleverna skall

- * lära sig färdigheter som hjälper dem att uttrycka sin fantasi och kreativitet
- * lära sig att genom iakttagelser avbilda sin omgivning
- * förbättra sin rumsuppfattning genom konstruktions- och gestaltningsuppgifter
- * lära sig uttrycka sig med hjälp av bildkonstens olika tekniker och redskap
- * lära sig värdera sitt eget och andras konstnärliga uttryck och arbetssätt
- * lära sig att studera och värdera konst och miljö ur estetisk och etisk synvinkel
- * lära sig vårda arbetsredskap och material

Åk 5, innehåll

Teckning och grafik

- * teckning med olika tekniker och material
 - grafitpennor
- * människans proportioner
- * olika tryckmetoder
 - monotypi
 - pappershögtryck

Målning

Modellering och konstruktion

- * som material används gips, pappersmassa och/eller återanvändningsmaterial
- * papier maché

Skrivning

- * textning
 - olika bokstavstyper

Konstkännedom	* kännedom om konstnärer * olika stilriktningar -impressionism, expressionism
Arkitektur	* byggnader i Helsingfors
Datateknik	* bildspel på Multimedial Lab / Power Point

Åk 6, mål

Eleverna skall

- × lära sig färdigheter som hjälper dem att uttrycka sin fantasi och kreativitet
- × lära sig att genom iakttagelser avbilda sin omgivning
- × förbättra sin rumsuppfattning genom konstruktions- och gestaltungsuppgifter
- × lära sig uttrycka sig med hjälp av bildkonstens olika tekniker och redskap
- × lära sig värdera sitt eget och andras konstnärliga uttryck och arbetssätt
- × lära sig att studera och värdera konst och miljö ur estetisk och etisk synvinkel
- × lära sig vårda arbetsredskap och material

Åk 6, innehåll

Teckning och grafik

- * perspektiv
- enpunktperspektiv
- * skala
- *tecknade serier
- * bildvinklar
- * olika tryckmetoder
- linotryck

Målning

- * färglära
- brutna färger

Modellering och konstruktion

- * origami

Konstkännedom

- * egyptisk och grekisk konst
- * konstanalys
- * reklam

Skrivning

- * kalligrafi

Datateknik

- * bildspel på Multimedia Lab / Power Point

Slöjd

Mål, allmänt

Eleven skall:

- * utveckla processen tanke - öga - hand
- * lära känna, använda och tillämpa olika material, arbetsredskap och arbetssätt samt lära sig olika begrepp som hänför sig till slöjd
- * lära sig att arbeta innovativt och tålmodigt
- * utveckla sitt tredimensionella tänkande
- * lära sig tillverka och reparera vardagliga praktiska produkter
- * lära sig fästa vikt vid produkternas estetiska egenskaper, färger och former
- * uppskatta och utvärdera det egna och andras arbeten
- * ta ansvar för föremål i sin omgivning
- * tänka på hållbar utveckling
- * medvetandegöra det egna sättet att tänka och arbeta
- * sätta värde på den finländska och finlandssvenska kulturtradition slöjdhandverket har

Innehåll, allmänt

I slöjden skall eleverna bekanta sig med olika material samt arbetsredskap och arbetssätt som används i slöjden. Eleverna skall också planera och forma arbeten samt känna till säkerhetsföreskrifterna.

Utvärdering

Utvärderingen av ämnet görs i förhållande till hur eleven uppnått de uppställda målen och på basen av hur eleven tillgodogjort sig innehållet som beskrivs för årskursen i fråga.

Åk 1, mål

Eleven skall:

- * utveckla processen tanke - öga - hand
- * lära känna, använda och tillämpa olika material, arbetsredskap och arbetssätt samt
- * lära sig olika begrepp som hänför sig till slöjd
- * lära sig att arbeta innovativt och tålmodigt
- * utveckla sin samarbetsförmåga
- * ta ansvar för föremål i sin omgivning

Åk 1, innehåll

Säkerhetsföreskrifter

Redskap	* sax * nål * hammare * såg * rasp * fil * sandpapper
Material	* papper - klippning - vikning * tyg - klippning - sömnad * garn/ tråd - snodd - knutar - förstygn - langettstygn * flätning - löpögla * trä/ styrox - sågövningar - spik- och limfogning - slipning * täckfärg, vattenlöslig - ytbehandling

Åk 2, mål

Eleven skall

- * utveckla sitt tredimensionellt tänkande
- * lära sig tillverka och reparera vardagliga praktiska produkter
- * lära sig fästa vikt vid produkternas estetiska egenskaper, färger och former
- * uppskatta och utvärdera det egna och andras arbeten
- * tänka på hållbar utveckling

Åk 2, innehåll

Redskap	* virknål * vävram * borrsväng * kniv
Material	* papper - schablontryck * garn/ tråd - korsstygn - virkad löpögla - vävning * knappsömnad * furu - kapning - borring * björk, en - täljning

Textilsläja

Åk 3, mål

Eleven skall

- * lära sig grunderna i maskinsömnad
- * lära sig symaskinens funktion och viktigaste delar
- * lära sig grunderna i strykningsredskapens användning
- * sy maskinkörkortsprovet
- * lära sig tillverka praktiska produkter
- * lära sig tillklippning med mönster

Åk 3, innehåll

Säkerhetsföreskrifter

Redskap	* symaskin * strykjärn * strykbräde * pressduk * knappnålar

	* sprättare * sick sack sax * linjal
Material	* vadd * klockor, bjällror * kantband * snedlist

Åk 4, mål

Eleven skall

- * lära sig hålla ordning i textilslöjdssalen
- * lära sig grunderna i stickning
- * skall repetera symaskinen, gamla och nya färdigheter
- * uppskatta och utvärdera det egna och andras arbeten
- * tänka på hållbar utveckling

Åk 4, innehåll

Redskap	* stickor med knoppar * mätsticka (storlek på stickan) * stoppnål
Material	* garn - ullgarn * snodd - tvinnad - stickad * fransar * tofs

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 4

Eleven

- * kan under handledning förverkliga kreativa idéer och prova på tekniska lösningar och planera en produkt som går att tillverka
- * kan under handledning arbeta ändamålsenligt och genomföra sin plan med beaktande av arbets säkerheten
- * behärskar de grundläggande teknikerna i slöjd, känner till centrala begrepp och basmaterial
- * arbetar långsiktigt både i grupp och på egen hand, vill utvecklas som slöjdare och känner sitt ansvar för gemensamma arbetsredskap och för ordning och trivsamhet i arbetsrummen

- * förstår funktionsprinciperna för teknologin i livsmiljön
- * kan utvärdera och uppskatta sitt eget och andras arbete, lärande och arbetsresultat
- * förhåller sig positivt till sitt eget och andra folkgruppers kulturarv.

Åk 5, mål

Eleven skall

- * lära sig grunderna i broderi
- * lära sig grunderna i virkning
- * lära sig komposition och stilisering
- * lära sig fästa vikt vid färger och former
- * lära sig olika stygn för linjer och ytor

Åk 5, innehåll

Redskap	* nål som passar tyg och garn * virknål (storlek till garnet)
Material	* broderigarn -moulinégarn (6 trådigt) -pärlgarn (2 trådigt) -märkgarn -broderigarn av lin * virkgarn -olika garn -band -metalltråd -snören -bast * tyg -linne -säckväv -bomullstygn

Åk 6, mål

Eleven skall

- * lära sig olika tryckmetoder på papper och tyg
- * få kunskaper om olika tyger när man trycker, målar
- * fördjupa sina kunskaper i virkning
- * lära sig symaskinen skötsel

Åk 6, innehåll

Redskap	* stämpel (tryckfigurer) - tråkloss - potatis

- trådrulle
- klädhupa
- tändsticksask
- schabloner
- pensel

Material

- * papper
- * vattenfärger
- * tyg
 - lakanstyg
 - trikå
 - filt
 - juteväv
 - silkestyg
- * tygtrycksfärg
- * textilkritor
- * textiltusch
- * silkesmålningsfärg
- * konturfärg

Teknisk slöjd

Undervisningen i slöjd utvecklar elevernas motoriska färdigheter, planerings- och problemlösningsförmåga samt väcker en positiv attityd till arbetet, utgående från elevernas individuella förutsättningar. Slöjden utvecklar de motoriska färdigheterna och eleverna lär sig tillämpa teoretisk kunskap i det praktiska arbetet på ett kreativt sätt. Slöjdundervisningens uppgift är att utveckla elevens slöjdfärdigheter på ett sätt som ökar hans eller hennes självkänsla. Dessutom utvecklas elevens ansvarskänsla för arbete och materialanvändning. Undervisningen genomförs utgående från arbetsområden som motsvarar elevens utvecklingsstadium med hjälp av experiment, undersökningar och upptäckter. Slöjdundervisningens uppgift är att handleda eleven att arbeta systematiskt, långsiktigt och självständigt, utveckla hans eller hennes kreativitet samt estetiska, tekniska och fysisk-motoriska färdigheter, problemlösningsfärdigheter

Åk 3, mål

Eleven skall

- * lära sig olika begrepp som hänför sig till slöjd
- * lära sig tryggt använda trämaterial och enkla arbetsredskap
- * lära sig slöjdens grundtekniker och arbets sätt
- * lära sig ta ansvar för föremål i sin omgivning

Åk 3, innehåll

Redskap

- * hammare

	* såg - fogsvans - ryggsåg - lövsåg * rasp * fil * sandpapper * borrarväng * kniv * linjal * vinkelhake * hovtång * pryl
Material	* trä - furu * faner * spik * lim * magnet * täckfärg

Åk 4, mål

Eleven skall

- × lära sig arbetarskydd
- × lära sig förstå att produkter har en livscykel
- × lära sig använda bänkbormmaskin
- × lära sig fästa vikt vid produkters estetiska egenskaper, färger och former
- × lära sig utvärdera och uppskatta sitt eget och andras arbete

Åk 4, innehåll

Redskap	* skjutmått * ritsmått * geringssåg * skölp * stämjärn * träklubba * drillborr * försänkare * skruvtving * hyvel * skruvmejsel * bänkbormmaskin * passare
Material	* olika träslag - furu

- björk
- * vattenspädbar målfärg
- * vattenspädbar lack
- * vattenspädbar bets
- * matolja
- * skruv

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 4

Eleven

- * kan under handledning förverkliga kreativa idéer och prova på tekniska lösningar och planera en produkt som går att tillverka
- * kan under handledning arbeta ändamålsenligt och genomföra sin plan med beaktande av arbets säkerheten
- * behärskar de grundläggande teknikerna i slöjd, känner till centrala begrepp och basmaterial
- * arbetar långsiktigt både i grupp och på egen hand, vill utvecklas som slöjdare och
- * känner sitt ansvar för gemensamma arbetsredskap och för ordning och trivsamt i arbetsrummen
- * förstår funktionsprinciperna för teknologin i livsmiljön
- * kan utvärdera och uppskatta sitt eget och andras arbete, lärande och arbetsresultat
- * förhåller sig positivt till sitt eget och andra folkgruppers kulturarv.

Åk 5, mål

Eleven skall

- * lära sig välja olika material, arbetsredskap och arbetssätt i slöjdprocessens olika faser
- * lära sig planera och tillverka ändamålsenliga och estetiska produkter
- * lära sig den traditionella och moderna teknologin
- * lära sig att i samarbete med andra söka kreativa lösningar och använda informationskällor
- * lära sig använda svarv, handbormaskin samt slipmaskin

Åk 5, innehåll

Redskap

- * smyginkel
- * märkstift
- * trätappar
- * träsvärv
- * svarvmejslar

Material

- * spånskiva
- * trä
- al

Åk 6, mål

Eleven skall

- * lära sig slöjdssalens maskiners funktionsprinciper, konstruktioner, teknologiska begrepp och system samt deras tillämpningar
- * lära sig arbetsordningar och beskrivningar
- * lära sig samband mellan problem och tillämpningar i slöjden och andra läroämnen såsom miljö och natur, matematik och fysik, kemi
- * lära sig bedöma och redovisa den egna slöjdprocessen samt delta i gemensam behandling av andras arbeten

Åk 6 innehåll

Verktyg

- * ritsnål
- * plåtsax
- * metallfil
- * stålull
- * smidesstöd
- * grundsax
- * giljotin
- * nitstans
- * polerhammare
- * stålrör
- * värmelåda
- * lödkolv

Material

- * koppar
- * bandjärn
- * nitar
- * lödtenn
- * lödpasta
- * akrylplast

Gymnastik

Mål, allmänt

Eleven skall

- * uppleva glädjen i att röra sig samt utveckla ett bestående intresse för hälsa och kondition och förståelse för den egna kroppens möjligheter
- * utveckla sina motoriska färdigheter
- * stifta bekantskap med olika former av motion samt känna till centrala begrepp inom fysisk fostran
- * öva sina färdigheter i att samarbeta med och respektera andra
- * växa in i en anda av rent spel, kamratlighet och sportsligt uppträdande utan betoning på inbördes tävlan, men också utveckla sin förmåga att vara en god vinnare och en god förlorare
- * sätta värde på finländska idrottstraditioner (med betoning på finlandssvenska evenemang)
- * observera ändamålsenlig utrustning och personlig hygien

Innehåll, allmänt

Den centrala uppgiften inom gymnastiken är att ge eleverna färdigheter inom olika grenar både utomhus och inomhus, att utveckla elevernas sociala och kognitiva färdigheter genom medveten rörelseträning samt att ge eleverna färdigheter att förstå gymnastikens hälsobefrämjande betydelse. I undervisningen beaktas elevernas individuella förutsättningar.

Utvärdering

Utvärderingen av ämnet görs i förhållande till hur eleven uppnått de uppställda målen och på basen av hur eleven tillgodogjort sig innehållet som beskrivs för årskursen i fråga.

Åk 1, mål

Eleven skall

- * bekanta sig med olika spel, lekar och idrottsgrenar; ofta med förenklade regler
- * lära sig ett grundläggande beteende så att säkerheten under gymnastiken inte äventyras
- * uppfatta sig som en i gruppen

Åk 1, innehåll

Spel och lekar

- * stafetter
 - lekar
 - koordinering
 - bollteknik
- * fyllnål
 - enkla regler
 - slag, kast och lyrtagning
- * brännboll

Rytm och rörelse

- sånglekar / ringdanser
- fri rörelse till musik
- klapp och stampövningar

Grund- och konditionsgymnastik

- * gång, löpning
 - naturlig, avspänd
- * muskelträning
 - armar, axlar, bål, ben och rygg

Friidrott

- * löpning
 - 40 m
- * längdhopp
 - ansats, avstamp
- * höjdhopp
 - lekartat
- * stafett
 - skyttelstafetter
- * bollkast

Redskapsgymnastik

- * matta
 - kullerbytta framåt
- * bänk
 - harhopp
 - balansgång
- * ribbstol
 - grepp
 - klättra, hänga
- * ringar
 - grepp
 - fågelbo
- * rep
 - klättra och hänga, grepp
- * plint
 - ljushopp, x-hopp
- * småredskap
 - ärtpåse
 - rytmpinnar
 - boll

	- tunnband - fallskärm - hopprep
Orientering	* inomhus
Vintersport	* skridskoåkning - lekar - plogbromsning - ytter- och innerskär * terrängskidning - grunderna för klassisk stil * pulkåkning
Simning	

Åk 2, mål

Eleven skall

- * utöva olika spel, lekar och idrottsgrenar; ofta med förenklade regler
- * känna ansvar för hantering av redskapen
- * känna delansvar för genomförandet av lektionen

Åk 2, innehåll

Spel och lekar	* stafetter - lekar - koordinering - bollteknik * fyramål - slag, kast och lyrtagning * brännboll
Rytm och rörelse	- sånglekar / ringdanser - fri rörelse till musik - klapp och stampövningar
Grund- och konditionsgymnastik	* gång, löpning - naturlig, avspänd * muskelträning - armar, axlar, bål, ben och rygg
Friidrott	* löpning - 60 m * längdhopp - ansats, avstamp * höjdhopp

	- lekartat * stafett - skyttelstafetter *bollkast
Redskapsgymnastik	* matta - kullerbytta bakåt * bänk - harhopp - balansgång * ribbstol - grepp - klättra, hänga * ringar - grepp - kullerbytta *rep - klättra och hänga, grepp *plint - ljushopp, x-hopp * småredskap - ärtpåse - rytmpinnar - boll - tunnband - fallskärm - hopprep
Orientering	* på skolgården
Vintersport	* skridskoåkning - lekar - hockeybromsning - ytter- och innerskär * terrängskidning - fristil * pulkåkning

Simning

Åk 3, mål

Eleven skall

- * få ett bestående intresse för hälsa och motion samt en sund självkänsla
- * betona ansvarsfullhet, rent spel samt trygghet
- * träna sina färdigheter i att arbeta självständigt och i grupp
- * utöva olika spel, lekar och idrottsgrenar
- * röra sig kreativt till rytmer
- * utveckla sin simförmåga
- * röra sig aktsamt i naturen

- * klä sig ändamålsenligt

Åk 3, innehåll

Spel och lekar	* stafetter* lekar* fyramål* boboll - teknikövning* korgboll - bollhantering
Rytm och rörelse	* fri rörelse till musik* grunderna till sällskapsdans
Grund- och konditionsgymnastik	* gång - löpning - muskelträning
Friidrott	* löpning - 60 m - start och spurt- armförning* längdhopp - nedslag* höjdhopp - saxhopp* stafett - start och växling* bollkast - med ansats
Redskapsgymnastik	* matta - kullerbytta flygande- huvudstående med stöd* plint - ansats* ringar - kullerbytta bakåt* bom - balansövningar* småredskap - boll- tunnband- hopprep
Orientering	* söka kontroller
Vintersport	* skridskoåkning - konståkningens grunder- T-bromsning- passningsövningar

- * terrängskidning
 - parstakning
 - fallövning

Simning

Åk 4, mål

Eleven skall

- * lära sig att arbeta långsiktigt och förhålla sig realistiskt till sina egna prestationer
- * lära sig trygga former av motion
- * lära sig vissa grundrörelser i basgymnastik och rytmisk sportgymnastik
- * kunna vissa bollspel med anpassade regler
- * vidareutveckla sin simförmåga
- * lära sig att röra sig i naturen med hjälp av elementär karta
- * lära sig att samarbeta och arbeta självständigt i en uppmuntrande atmosfär utan betoning på inbördes tävlan
- * lära sig att klä sig ändamålsenligt samt lära sig personlig hygien

Åk 4, innehåll

Spel och lekar

- * stafetter
- * boboll
 - enkla regler
- * fotboll
 - enkla regler
- * korgboll
 - teknikövningar
- * volleyboll
 - teknikövningar
- * innebandy
 - teknikövningar

Rytm och rörelse

- * sällskapsdanser
 - vett och etikett

Grund- och konditionsgymnastik

- * muskelträning

Friidrott

- * löpning
 - 60 meter
 - målgång
 - andning
- * längdhopp
 - steglängd
- * höjdhopp
 - avstamp
- * stafett
- * finjustering av växlingar

	* bollkast - grepp - lyra med handske
Redskapsgymnastik	* matta - hjulning - huvudstående * plint - hopp * ringar - huvudstående * bom - gång med vändning * småredskap - boll - tunnband - hopprep
Orientering	* orientering med elementär karta
Vintersport	* skridskoåkning - cirkla framåt - skrinna bakåt - isspel med boll * terrängskidning - backträning - lappkast
Simning	* simma 50 m

PROFIL FÖR GODA KUNSKAPER I SLUTET AV ÅRSKURS 4

Eleven

- * behärskar grundläggande motoriska färdigheter och kan tillämpa dem i olika motionsformer
- * kan löpa, hoppa och kasta
- * kan gymnastikrörelser med och utan redskap
- * kan uttrycka sig med hjälp av gymnastik och röra sig rytmiskt eller till musik
- * kan handskas med spelredskap i lekar och övningar och fungera i spel
- * kan röra sig i naturen med hjälp av en undervisningskarta
- * kan glida, åka framåt och bromsa i skridskoåkning
- * kan röra sig mångsidigt på skidor
- * kan simma på många sätt i simdjupt vatten
- * handlar långsiktigt och förhåller sig realistiskt till sina egna prestationer
- * kan klä sig ändamålsenligt för gymnastiken och sköta sin personliga hygien
- * fungerar självständigt och i grupp enligt överenskomna instruktioner och deltar ansvarsfullt och aktivt i gymnastikundervisningen.

Åk 5, mål

Eleven skall

- * utveckla sina motoriska grundfärdigheter och sin fysiska kondition samt lära sig olika idrottsgrenar
- * lära sig inse motionens betydelse för upprätthållande av hälsan
- * vidareutveckla sin samarbetsförmåga
- * vidareutveckla simkunnighet samt känna till principer för livräddning
- * kunna orientera med hjälp av en karta

Åk 5, innehåll

Spel och lekar

- * stafetter
- * boboll
- * fotboll
- * korgboll
 - enkla regler
- * volleyboll
 - enkla regler
- * badminton
 - rackethantering
- * innebandy
 - enkla regler

Rytm och rörelse

- * korta serier till musik

Grund- och konditionsgymnastik

- * konditionsträning
 - tånjning

Friidrott

- * löpning
 - 80 m
 - terränglöpningsteknik
- * längdhopp
- * höjdhopp
 - förberedande övningar för flopp
- * stafett
 - växlingsteknik
- * längdkast

Redskapsgymnastik

- * matta
 - handstående med stöd
- * plint
- * ringar
 - serie
- * räck
 - grepp
- * småredskap

Orientering

- * orientering i terräng
 - karta

Vintersport

- * skridskoåkning
 - cirkla baklänges

Orientering

- * i terräng med kompass
- sätta ut kontroller

Vintersport

- * skridskoåkning
- isspel
- * utförsåkning
- grunderna